

turrissa

**N'Abraham
va anar
a Cuba**

**I trobada
de BTT al
Massís de
Cadiretes**

**Regulació
dels
horaris
comercials**

**Poemes a
l'escola**

La Riera

**Unió
Esportiva
Tossa**

*Sant Pere
I 9 9 4*

Salutació

M'han dit que la publicació d'aquesta edició de la revista Turissa coincidirà amb Sant Pere. Serà, doncs, qüestió de procurar "engalanar" les pàgines d'acord amb la Festa. Sembla que aquesta temporada el turisme rebrotarà amb més força. Diguem que sigui veritat, Tossa ho celebraria. Igual com ens haurem alegrat tots de veure onejar de nou la bandera blava a la platja gran, recuperada després d'una temporada absent i que segurament farà goig amb el xibarrí de la fira, alineada al costat de la riera. Recobrem l'espectacle, asseguts al "muro" del passeig i "gratis" podrem badar i disfrutar si cal, de la visió sempre viva d'aquest món diferent que és la fira de Festa Major.

Lluitant amb la manca d'espai, hi ha hagut assaigs de tota mena, buscant un lloc més adient per a instal·lar-hi l'atapeït complex de les diferents parades, Mas Font, Terminal, Escoles, ... Però penso que mai l'èxit ha acompanyat les bones intencions.

Enguany, doncs, de nou podríem titular-ho LA FIRA A L'ABAST que, juntament amb el variat programa d'actes, queda a la vostra consideració per fer-ne ús, lloar-lo o, si escau, criticar-lo, però sempre plural i vessant de voluntat perquè faci les delícies de tothom.

Per tot això i més, em plau desitjar-vos una bona Festa Major.

Tossa de Mar, juny de 1994

Telm Zaragoza i Raig
Alcalde

IMPRES EN PAPER ECOLÒGIC:

Dipòsit Legal GI-259-92

Edita: Ajuntament de Tossa

Coordinació: A. Taberner

Consell de Redacció: V. Esteban i Darder, E. Bernabeu

Imprimeix: I.G. Montserrat, s/a 33 02 98

N'Abraham va anar a Cuba

per **Antoni Pastor i Foraster**

D'alt de Vila, al bell cim del cap, dominant l'extensa planúria de la mar, el passejant troba l'anomenat "Xalet d'en Bram". L'altre dia, per Santa Creu, el batlle de Tossa, en Tem, pujà a peu al "Xalet" acompanyat d'uns quants membres del Consistori, del director dels afers culturals de la vila, senyor Cullell, i del director del museu, senyor Vicens Esteban. Hi eren presents el fotògraf i l'equip de TV local. Es tractava d'inaugurar una placa recordativa en honor de N'Abraham Canals, l'indiano que amb el seu treball i esforç personal feu possible la construcció del superb mirador. Ja era hora! El batlle Tem, sempre tan sensible per les tasques de conservació i embelliment de la vila, pels valors tradicionals de la cultura, de la història i de l'esperit, es feu ressó de l'obligació que la vila de Tossa tenia de retre homenatge a l'home bo, desinteressat i altruista, que gratant i excavant la penya, assolí la realització d'una obra de la qual tothom en parla. I no és que la tossuderia de N'Abraham es posés de manifest en la consecució del seu propòsit, que no era altre que poder gaudir còmodament d'una de la

panoràmiques més belles i espectaculars de la Costa Brava, sinó que en tenia necessitat de fer-ho perquè l'home era un nostàlgic, un enamorat de la Cuba remota, o tal vegada perquè deixà a l'illa de les palmeres i platges del color de la mel, la mirada enartadora d'una preciosa mulata. El cas és que ens deixà un mirador per a contemplar, com ell solia fer-ho, la immensitat de la mar, des de llevant a ponent, sense cap interferència, amb una visió total del coster, començant per les aspres anfractuositats dels Cars i acabant en les

remotes llunyanies de la llengua de sorra de la platja de S'Abanell, de Blanes, i les pinedes de la punta de la Tordera.

N'Abraham però, no pujava al seu xalet per solsament assolellar-se a l'hivern, sinó que ho feia també a l'estiu, a la primavera i a la tardor. El xalet era el seu redós, el seu refugi quan l'enyorament li fiblava el cor. Havia anat a Cuba a bord del vaixell de l'esperança. Volia fer-se ric, com tants d'altres que tingueren millor sort. Ell tornà d'allí sense un ral, i segons diuen, va haver de llençar la

maleta en passar l'Estret, buida com era. N'Abraham seguí les petjades del seu germà Jaume, que s'havia enriquit a l'Havana. A Tossa, força malalt, vivia a Vila Vella amb el seu germà, que el cuidava. Això és el que explica de N'Abraham Na Pilar Mundet, quan fa referència als indians tossencs, en la seva excel.lent monografia de Tossa.

El dia primer de maig, festa de la Santa Creu, smb el concurs de jardins a Vila Vella, i de creus de flors a la parròquia, Tossa va viure, com cada any, un jorn ple de lluminositat i d'aromes tradicionals.

Seixanta anys enrera, dalt de Vila no era com ara. Al Mont Guardi, a la primavera, hi floria la ginesta, i la vegetació era escassa. El qui escriu aquestes ratlles recorda que la muntanya seguis sent una fortalesa en trànsit ruïnós. La depredació i l'abandó havien convertit el recinte en quelcom trist i desolat. Sols les muralles es mantenien en peu, però mostrant murs esqueixalats i torres ratades per la incúria i el temps. Era un conjunt arqueològic i monumental que despertava curiositat i admiració, però també certa pena per la manca de cura en la seva conservació. El veïnat, els tossencs, prou feina tenien en procurar per a la seva supervivència. Els temps eren difícils; es vivia de la pesca, dels quatre horts i de les glans i rusques. Ningú podia esmerçar-se en apuntalar les

pedres milenàries.

Jo recordo que en la meua infantesa Tossa començava a reviscolar-se. Les autoritats, les forces vives, els mestres de les escoles, la colònia d'estiuejants, i cal, remarcar-ho, el món intel·lectual i artístic que ens visitava, contribuïren a donar una empenta molt positiva en l'arranjament de la vila. Com a mostra, l'organització dels concursos de jardins a Vila Vella i la plantada de pins al voltant de l'església i al llarg del camí del far.

Al marge de tot això, el "Xalet d'En Bram" era ja una aportació considerable en el desenvolupament dels atractius del vell promontori tossenc. L'ascensió al cim del far és un dels recorreguts turístics més trepitjats de Tossa; tant a l'estiu com a l'hivern, però sobretot a l'estiu, el passeig de Vila Vella és el que se'n duu la palma; és una constant corrúa de gent de totes les nacionalitats la que s'enfila cap amunt, hi ho fa amb els ulls molt oberts, plens d'admiració: el paisatge, la mar blava, el conjunt

emmurallat; les torres, els canons... i els pins, l'ombra majestuosa pels vells pins que s'alcen al llarg del camí vers el "Xalet d'en Bram",

l'incomparable mirador on s'aturen a contemplar l'extraordinari paisatge de la Mediterrània. Fotografies per al record, parelles que s'estimen i que viuen el seu viatge de nuvis; matrimonis i llurs fills, els quals resten bocabadats davant de tanta bellesa reunida. Tot és grandios i solemne des del "xalet" que construí

N'Abraham Canals fa temps. Ha plogut molt des de llavors, però la seva obra persisteix com la mar que l'envolta, com els penyasegats que la sostenen, com les atzaveres que creixen al seu redós i el vol majestuós de les gavines que hi passen fregant rumb als estimberris dels Cars.

Ara, amb la placa recordatòria, N'Abraham deu sentir-se complagut per l'homenatge que li acaba de retre la vila. Els anys que han transcorregut quasi ignorant-lo, no tenen importància, són fonedissos; el que val és que a partir d'ara, la gent que puja al xalet sabrà per qui fou fet. El que possiblement no sabran mai és que N'Abraham el construí pensant que des d'un punt tan alt, a través de la mar, podria entreveure les llargues i dolces platges de Cuba, platges enles que segurament descobrí l'amor inoblidable en els ulls enartadors d'una preciosa mulata.

Existència de Déu

per Mossèn Enric

AVUI: No Déu = Egoisme
No home = Explotació
No moral = Immoralitat

El tres puntals del món actual

INTRODUCCIÓ:

Un cop inaugurada la segona República espanyola, es reuniren un nombre crescut d'intel·lectuals espanyols a l'Ateneu de Madrid i conceberen l'estrany projecte de posar a votació no menys que l'existència de Déu. Com si l'existència de Déu depengués dels homes. El resultat de les votacions fou, ja que a molts els interessava, negatiu. Déu no existeix. Si l'existència de Déu depengués de nosaltres i procedíssim els d'aquest poble a votar-lo, crec que el resultat fora el mateix, perquè a molts Déu els destorba per als seus plans, els seus embolics en els negocis, les seves gresques... Déu, però, independentment del nostre voler, existeix. Podria aquí adduir infinitat d'arguments. Em limitaré, però, a que per uns instants ens remuntem per aquest bell firmament que tantes vegades hem mirat de nit. Aixequem novament els ulls al cel.

NOMBRE D'ESTRELLES:

El que veuen primer els nostres ulls és una infinitat

d'estrelles. A simple vista en descobrim de vuit a dotze mil, depèn de la potència visual de cadascú. Però a través del telescopi, que és un dels grans descobriments de la humanitat, hom resta esbalaït davant el crescut nombre d'estrelles.

Fixeu-vos-hi. Només en la Vila Làctia, aquesta franja lluminosa estesa en la volta celeste, ja n'hi ha de comptades prop de cent mil milions, segons l'astrònom Jean.

El telescopi ja porta descoberts al firmament cinc-cents milions d'eixams d'estrelles semblants a la Vila Làctia, i cadascun d'aquests aixams amb més de cent mil milions cadascun.

Multipliqueu:

25.000.000
per
100.000.000
i veureu
l'enorme
suma.

TAMANY:

A simple vista se'ns apareixen com a tènues llumenetes.

La realitat, però, no és així. El seu tamany natural és així mateix impressionant. El Sol és un milió tres-centes mil vegades més gran que la Terra, i la majoria d'aquestes estrelles són iguals o bé superiors al sol. Per exemple: l'estrella anomenada **Sirio**, la més lluminosa del firmament, és **vuit** vegades superior al Sol. L'Alció, de la constel·lació del Brau, és 600 vegades superior al Sol.

La **BETELGEUSE** és vint-i-set milions de vegades superior al Sol. L'**ANTARES** és 113.000.000 de vegades superior al Sol.

Quines masses més immenses! Certament, que només imaginar-se-les espanta.

VELOCITAT:

El que més ens commou, però, és la velocitat amb què es mouen. La Terra, per exemple, corre al voltant del Sol a la velocitat de 30 km/s., i va a pas de tortuga comparant-la amb la velocitat de moltes estrelles i cometes. La Hiades va a 40 km/s., Aldebarà va a 54 km/s., l'estrella anomenada Projectil, a 107 km/s. Alguns cometes van a la vora de 470 km/s., l'estrella Cincinatti, a 980 km/s.

Les nebuloses espirals, a la impressionant velocitat de 1.500 km/s.

I n'hi ha, de nebuloses espirals, com les de la constel.lació de Gèminis, que avancen a la velocitat de 25 km/s.

Imagineu-vos la velocitat que serà, que recorren en un minut el que recorreria durant un any sense parar un "Mercedes" a 100 km/h.

ORDRE:

Tot i això, malgrat el nombre quasibé incomptable, la immensitat de llur tamany i la velocitat que porten, s'observa, en aquest meravellós cel, un ordre impressionant: ja mai una desviació, una topada, seguint sempre unes lleis fixes...

Certament, és impressionant el cel. Hi hem vist, en ell, un nombre incalculable d'estrelles de magnituds aterridores, en la comparació de les quals la Terra, estada nostra, no és més que un gra insignificant de sorra al costat

de les grans muntanyes de l'Himàlaia. És una infinita polseguera de mons que es mouen pels espais amb la velocitat del llamp.

Ara reposem ja i reflexionem una mica.

En aquest mons immensos hi trobem:

Són contingents. Ordre admirable. Es mouen. En alguns hi ha vida.

AQUESTS MONS SÓN CONTINGENTS:

Contingent vol dir que és un ésser que ha començat a existir. Segons els càlculs dels científics, aquests mons no han existit sempre, han tingut un principi. El Sol, per exemple, que és un incendi de gasos, perd per segon la quantitat de 4.200.000 tones de massa. D'aquí a desenes de milions d'anys, el Sol tindrà el volum de la Terra. El Sol arribarà a la seva fi. I el mateix pot dir-se de les altres estrelles. No són eterns, car, han tingut un principi. Les estrelles aparegueren, segons

els científics, fa uns setze milions d'anys.

Els astres, però, no s'han fet pas per ells mateixos.

Suposen un faedor que els hagi tret del no res. No l'home, car no existia, sinó un ésser superior, omnipotent, que anomenem DÉU. I arribem científicament a l'afirmació de la Bíblia: "AL PRINCIPI CREA DÉU ELS CELS I LA TERRA".

EN AQUESTS MONS HI HA UN ORDRE:

Cadascun dels astres segueix el seu camí assenyalat, sense desviar-se el més mínim: la lluna girant al voltant de la Terra, la Terra al voltant del Sol, el Sol així mateix al voltant del seu centre prop de Sagitari. I tot a les velocitats dites, sense produir-se ja mai una topada. Aquest ordre suposa una intel.ligència que l'hagi ideat i establert i que el mantingui.

Imagineu-vos per uns instants la ciutat de Barcelona.

Centenars de cotxes, tramvies, motos, es mouen pels seus carrers i places, regits per la intel.ligència dels conductors i guàrdia-urbans. Suposem que durant cinc minuts perden tots la intel.ligència. Als pocs instants, Barcelona seria un cementiri. Quantes catàstrofes no s'haurien produït!

Doncs apliquem el símil al nostre cas, que és el mateix. En el cel, com hem vist, es mouen no centenars, sinó milions i milions d'estrelles a les velocitats màximes. Sense topades. Aquest ordre recla-

ma una intel·ligència reguladora, **que anomenem Déu.**

AQUESTS ASTRES ES MOUEN

Ja hem parlat del moviment. Les estrelles es mouen a grans velocitats. Sabem per la Mecànica que la matèria és inert. La matèria no es mou ni pot moure's per ella mateixa; per fer-ho necessita una força extrínseca que la impel·leix i... Si veiem un aeroplà volant, pensem de seguida en el motor que el posa en moviment; si veiem una locomotora avançant sobre els rails, pensem en el vapor; si veiem una pedra creuant els aires, de seguida pensem en la mà que l'haurà llençada. Apliquem-ho al nostre cas. Els astres són aglomeracions immenses de matèria que pesen milers de quadrilions de tones. Llavors, pel fet de ser matèria, també són inerts per elles mateixes. Per posar-les en moviment haurà calgut una força infinita, extracòsmica, que les hagi llençades com a projectils pels espais. A aquest primer motor, diguem-li Déu.

EN ALGUNS ASTRES HI HA VIDA

No volem discutir si fora de la Terra hi ha vida o no. El que sí és un fet irrefutable, perquè constantment el palpem i és el que, si més no, es dóna al nostre planeta.

La vida, però, no ha existit sempre. Els científics asseguren que les plantes aparegueren fa uns 3600 milions d'anys; les aus, els

peixos i els mamífers, fa 570/230 milions d'anys; l'home, fa dos milions d'anys.

Llavors, si la vida no ha existit sempre i ara existeix, o ha nascut espontàniament per les soles forces de la natura, o ha estat creada per Déu. El dilema és exacte, no existeix terme mig.

La generació espontània, des de Pasteur, es ve negant amb arguments d'experiència. A més, la vida, fins en els éssers més insignificants, apareix amb tals caràcters de complicació, de misteri, de saviesa, que és impossible que pugui ser atribuïda a les soles forces cegues de la natura.

Llavors la VIDA HA ESTAT CREADA, com afirma la Bíblia. Déu existeix.

CONCLUSIÓ:

Per la contingència, per l'ordre, pel moviment, per la vida que observem en el firmament, deduïm a les clares l'existència de Déu. Si ens regíssim per la intel·ligència no hi hauria per

què discutir. Perquè científicament la cosa és claríssima. Sovint, però, acostumem a trobar homes que es proclamen ateus. I és que a vegades, els homes no ens regim pel cap sinó per la nostra part animal. Molts es proclamen ateus perquè els interessa. Si existís Déu, quedarien a la descoberta les seves injustícies, les seves porqueries, les seves faltes. Aquests desitjarien que no existís Déu. La major part, però, són ignorants. Per a ells aquesta anècdota: en un regiment, un soldat va dir amb orgull que era ateu. El capità, molt llest, va dir-li: "Tu, per afirmar-te ateu, hauràs llegit la Bíblia? No. Hauràs estudiat Teologia? No. Hauràs llegit les obres de Balmes? Tampoc. Doncs aleshores no ets un ateu, ETS UN IGNORANT".

VOLGUEM O NO VOLGUEM, DÉU EXISTEIX.

I Trobada de BTT al Massís de Cadiretes

per **Emília Bernabeu**

El passat 29 de maig l'Associació Amics de Tossa va organitzar la primera trobada de bicicletes de muntanya al Massís de Cadiretes.

L'objectiu d'aquesta trobada va ser, a més de l'activitat esportiva, donar a conèixer l'esplèndid espai natural del Massís de Cadiretes i els magnífics recorreguts que s'hi poden fer tant en bicicleta com caminant.

L'inici de la trobada va tenir lloc a la Terminal d'autobusos de Tossa, on es van acabar de formalitzar les inscripcions i es va obsequiar amb una

samarreta commemorativa a tots els participants. Després

de prendre un lleuger esmorzar, a tres quarts de deu, va començar l'ascens. El recorregut va transcórrer per diversos llocs significatius del Massís, com és Pi Gros, el Coll del Sastre, el Suro de la Custòdia i les

Planes de n'Aromir. Aquí va tenir lloc el primer avituallament en el transcurs del qual els participants van poder gaudir de les magnífiques vistes de Cala Futadera, encara verge i ben conservada. El segon avituallament estava situat a la Mare de Déu de Gràcia des d'on es va seguir pel camí tradicional fins arribar a Sant Grau. El dinar, consistent en pa amb tomata, embotits, truita, vi i postres, esperava els participants i els acompanyants que van arribar-hi en cotxe per carretera.

l'Hospital Comarcal de Blanes. Un cop al poble, els 35 participants es van mostrar molt satisfets del transcurs de la trobada. També estaven contents els 35 acompanyants que es van apuntar al dinar a Sant Grau i, que sense haver de pedalar, van poder gaudir d'un bon dia de platja amb els amics mentre esperaven que els seus companys arribessin a Sant Grau pujant en bicicleta. Si tot va bé, esperem tornar a trobar-los a tots, i molts més, l'any vinent a la segona trobada.

Després de dinar va continuar la pujada passant pel pla de Ses Pinyaques fins al Puig de Cadiretes. Després es va baixar per Vall de Roc i la barraca d'en Gràcia fins a Tossa. En total es van fer uns 26 quilòmetres amb un desnivell aproximat de 600 metres.

Durant el camí de tornada cap al poble, un dels participants va caure en sortir-li de lloc la roda davantera i va ser portat en ambulància a

Regulació dels horaris comercials

per **Tomàs Soler i Navarro**

Mitjançant el Decret 41/1994, de 22 de febrer, d'horaris comercials, la Generalitat estableix les normes que hauran d'observar els establiments comercials d'acord amb els paràmetres que fixa el Reial Decret Llei 22/1993, de 29 de desembre, que estableix les bases per a la regulació d'horaris comercials. Aquesta normativa deroga el Decret 23/1993, que regulava la matèria amb uns criteris diferents en molts aspectes dels aplicables a partir d'ara. D'acord amb el decret esmentat l'horari màxim d'obertura setmanal és de 72 hores –de lliure distribució per a cada comerciant–, i el nombre de diumenges i festius en que es permet l'obertura és de 8 a l'any –amb un màxim de 12 hores–, els quals seran fixats per l'Ordre del Departament de Comerç, Consum i Turisme, tenint en compte els interessos de l'economia en general, dels consumidors i del comerç en particular. Com podem constatar es tracta d'uns conceptes molt

indeterminats.

Ara bé, com que no hi ha regla sense excepció, la disposició tant esmentada, estableix una sèrie de supòsits d'exclusió d'aquesta regla general. Aquestes són els següents:

1.- Els establiments dedicats essencialment a la venda de productes de pastisseria, pa, plats preparats, combustibles i carburants, flors i plantes, i les anomenades botigues de conveniència, com també els establiments instal·lats en punts fronterers, estacions i mitjans de transport terrestre, marítim i aeri.

2.- Els ubicats en zones turístiques. En aquest supòsit la zona turística en qüestió la determinarà el Director General de Comerç Interior, i els horaris excepcionals hauran de ser sol·licitats per l'Ajuntament interessat.

L'horari demanat serà aprovat o denegat previ informe de la Direcció General de Turisme.

3.- Els establiments situats a l'entorn dels mercats tradicionals de plurioferta de venda no sedentària de periodicitat superior a la

setmanal, en determinats casos que assenyala el repetit decret.

4.- Les farmàcies que, no obstant això, s'han de regir per la seva normativa específica.

Comparativament amb la normativa anterior ja derogada, es redueixen considerablement els supòsits en que es pot aplicar un horari diferent superior a les 72 hores setmanals o bé, l'obertura en diumenge i festiu. La regla general a part dels supòsits esmentats és la de que només es podran obrir aquells 8 diumenges o festius que fixi la Generalitat.

Quant als horaris, continua vigent l'obligatorietat de tot establiment d'exhibir-lo de tal manera que la informació sigui visible pel públic.

Respecte de les infraccions es consideren com a tals i seran sancionables segons el Decret 41/1994 les següents:

a) L'incompliment del temps màxim d'obertura.

b) L'obertura en diumenge o festiu diferent del que fixa la Generalitat.

c) La manca d'informació

dels horaris.

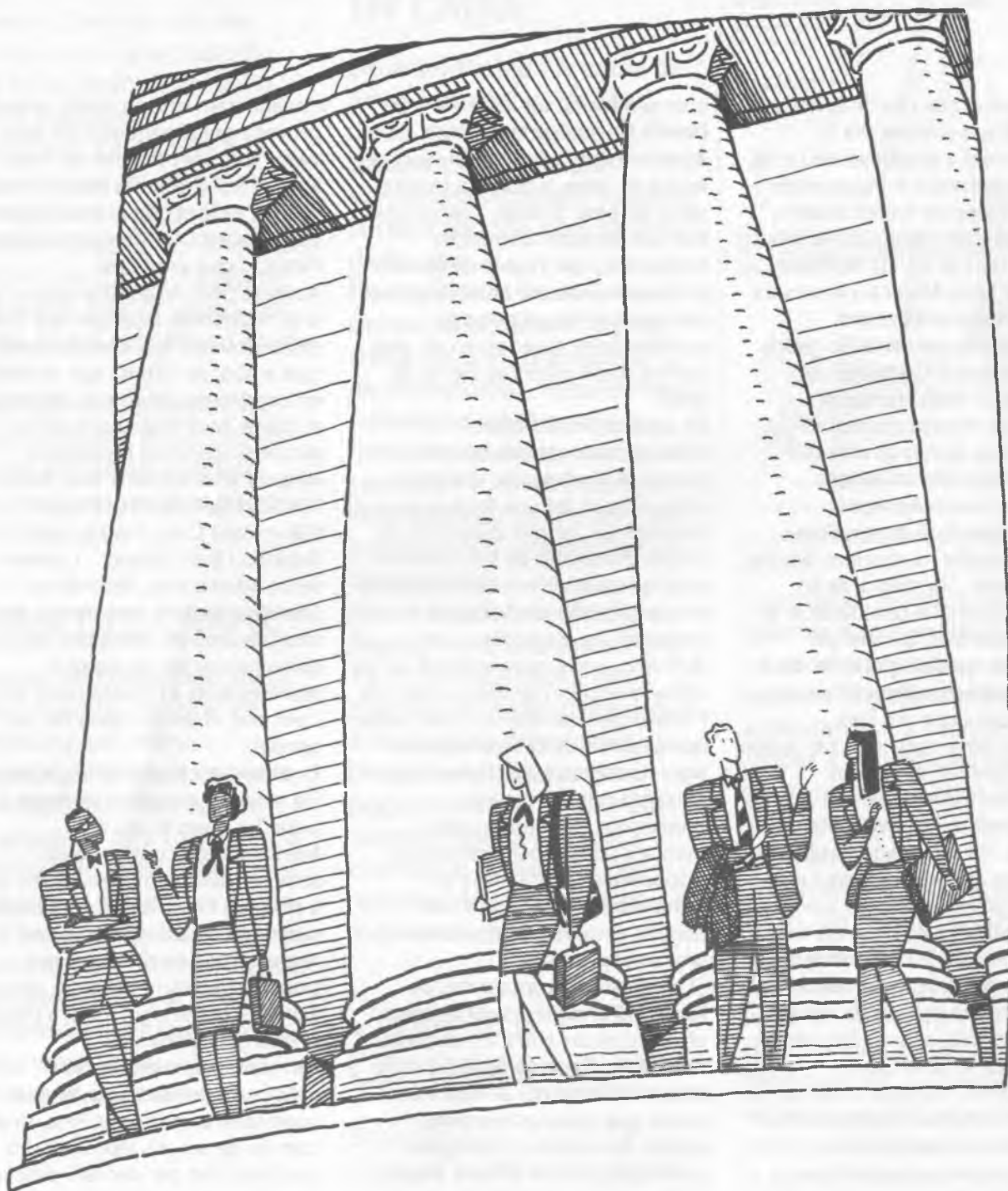
L'Ordre de 10 de març d'enguany estableix el calendari d'obertura dels establiments comercials els diumenges i festius que seguidament s'indiquen, compresos entre el 26 de març d'enguany i el 28 de febrer de 1995.

- 3 de juliol
- 4 de setembre
- 12 d'octubre
- 6 de desembre
- 8 de desembre
- 11 de desembre
- 18 de desembre
- 8 de gener.

A part d'aquests, tan sols es podrà obrir en diumenge i

festiu per part d'aquells comerços inclosos en els supòsits d'excepció a que hem fet referència.

En el cas de Tossa, l'Ajuntament és qui hauria de sol.licitar-ho a la Generalitat, si és el cas, considerant que es tracta d'una zona turística.

Per Sant Pere, comenceu a comptar enrera

per **M. del Pilar Mundet**

Ara fa un any que des de la nova revista Turissa m'adreçava a vosaltres com a alcaldessa de la vila per convidar-vos a la inauguració del Nou Camp de futbol tossenc, l'Avinguda Joan Maragall i els Nous Jutjats. I, tant se val, us desitjava una bona Festa Major en la mesura que les vostres obligacions estiuenques us permetessin gaudir dels actes que la Comissió i la Regidoria de Festes us havien preparat a l'envelat municipal. Recordo que llavors us deia que després d'aquelles inversions públiques havien de seguir, necessàriament, la depuradora d'aigua potable –a aquestes alçades, urgentíssima–, la millora de les comunicacions i la consolidació de la zona esportiva. Donant per sobreentès, és clar, que en el dia a dia tots aniríem millorant l'aspecte visual de la nostra vila i les infraestructures malmeses pel temps i per l'ús que tan sovint ens impedeixen oferir els serveis que els tossencs i els nostres visitants es mereixen. Va ser en aquesta línia que vàrem endegar la zona peatonal pels carrers Lola Bech, Francesc Serra i Sant Miquel, i que els veïns, com és habitual a Tossa havien de contribuir a finançar per no carregar tota la despesa damunt la resta de veïns del poble, ja prou saturats de pagaments. Amb el canvi d'Ajuntament, com era anunciat, va canviar el criteri de repartiment de les despeses, i s'ha canviat substancialment el projecte per poder fer creïble que no és tan car

com semblaria, tot i que els veïns beneficiaris no contribueixen especialment i que el poble sencer és qui els paga la pràctica totalitat de la despesa. És lògic i comprensible que aquestes diferències fomentades per l'equip de govern provoquin malestar entre les persones que han hagut de pagar contribucions especials en els seus carrers sense rebre cap tracte de favor.

En aquesta Festa Major, s'inauguraran aquests carrers peatonals i la brigada, complint ordres, haurà fet una feina que no li corresponia, perquè durant els sis mesos d'execució de les obres han anat quedant altres coses pendents en altres carrers de Tossa, en el cementiri, en els jardins... en definitiva, en el manteniment de les infraestructures i serveis que són de l'interès general dels veïns del poble que pagaran de la seva butxaca aquests carrers, i que havent pagat també la resta de serveis municipals, n'hauran quedat mancats perquè per ordres dels responsables polítics tots els treballadors municipals s'han dedicat exclusivament a enllestir una zona peatonal.

Si com vàrem proposar des de l'oposició s'hagués posat aquesta obra a concurs entre les empreses del poble, s'haurien estalviat molts diners i s'hauria donat vida a un sector que travessa moments difícils. Mentrestant, la brigada municipal s'hauria d'haver emprat en la renovació de la xarxa de

clavegueram que en molts carrers provoca greus perjudicis als seus veïns, tots contribuents de Tossa. Tant se val si aquesta obra no és tan vistosa, però sí que és prou urgent com perquè l'Ajuntament li dediqui l'atenció que es mereix.

Aquesta Festa Major d'enguany, per a mi representa especialment l'inici del període en què cada festivitat que arriba, és l'última que es viurà en condicions anòmales. Aquest és el darrer Sant Pere abans de les properes eleccions municipals, després vindrà l'últim Sant Benet, l'últim Mare de Déu d'Agost, l'últim Sant Grau, Nadal, Sant Sebastià i Sant Vicenç... i gairebé sense adonar-nos, després de Setmana Santa ja tornarem a tenir una cita amb les urnes per decidir quins han de ser els nostres representants a l'Ajuntament. Per bé i per mal, el temps passa tan de pressa!

En aquestes circumstàncies, el temps i la voluntat del poble tornaran a posar les coses al seu lloc.

Mentrestant, i com us he dit sempre, cadascun de nosaltres, com a tossencs i com a persones responsables, ens mantindrem serens i respectuosos en el lloc on ens trobem, treballant dia a dia perquè el nostre poble sigui millor i perquè la seva gent visvisqui harmònicament en una vila deliciosament habitable, la qual, quan torni a venir Sant Pere, tindrà com ha de ser, els representants que hagi triat per decisió pròpia. Bona Festa Major!

Les coves de Tossa (V)

per **Eduard Badiella i Noguera • Xavier Badiella i Noguera • Enric Badiella i Noguera**

COVA LLEVADÓ

Situació: Entre la cala del mateix nom i una platgeta que hi ha abans d'arribar a la Punta Boquera.

Descripció: La cova té una amplada que va oscil.lant entre els dos i els quatre metres i l'alçada és, en el punt més alt, de 2,5 m. La planta és gairebé tota ocupada per platja. El seu recorregut és de 10 m.

Morfogènesi: La cavitat ha estat excavada en un filó de roques intrusives quedant encaixada entre dues parets granítiques.

COVA DEL CRANC

Situació: Al costat oest de la Cala Calavera, pel que rep també aquest nom.

Descripció: La boca és petita però fàcilment visible. Als 7 m. la galeria gira totalment a la dreta, des d'on deixem de toca aigua, fins arribar a una altra boca, entre blocs, que ens torna a l'exterior. Cavitat incòmoda degut al gran nombre de mosquits que s'hi apleguen a l'estiu. El recorregut és de 14 m.

COVA DE L'INFERN EN CAIXA

Situació: Passada la badia de Tossa i les roques de Ses Illetes, hi ha un estret passadís, que és el que s'anomena Infern en Caixa; a la paret sud s'hi obre la boca de la cova.

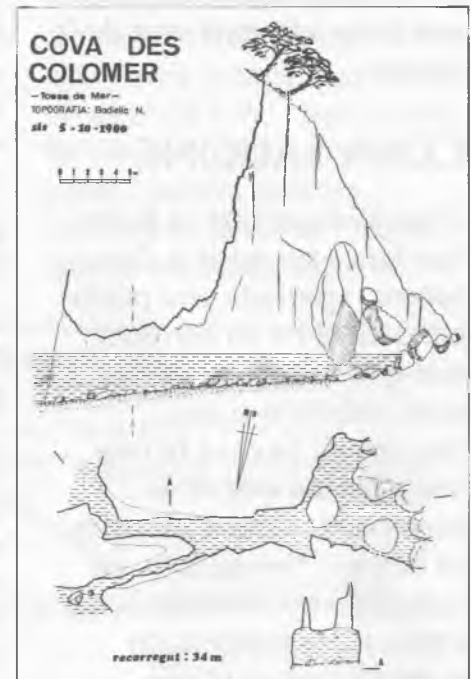
Descripció: La boca és molt estreta, si bé dintre l'aigua arriba als 3 m. d'amplada i 2 de profunditat. Seguidament s'eixampla i disminueix la fondària, quedant curulla de sorra als 11 m. de l'entrada.

Morfogènesi: La cavitat s'ha format sobre una diàclasi de direcció NW.

Abans d'arribar al Sot d'en Boada, hi ha una cova d'uns 15 m. de recorregut que travessa el cingle, però degut a les exigües dimensions i a l'estar inundada, no hem pogut entrar-hi. Ja dins del Sot d'en Boada i abans d'arribar a la platgeta (de nudistes) hi ha tres covetes, la més fonda de 5 m.

COVA DES COLOMER

Situació: A uns 50 m. de la Cova de Sa Pedra Negra i en

la petita punta del mateix nom.

Descripció: Es tracta de dues galeries que s'uneixen travessant aquesta punta. La boca de la galeria est gira sobtadament a l'esquerra fins arribar a una àmplia sala sense sostre. La boca oest, més estreta que l'anterior, dóna a una galeria pràcticament submergida de 12 m. de recorregut que va a parar a la mateixa sala. Des de la sala, la cavitat segueix entre un gran caos de blocs. El recorregut és de 34 m.

Morfogènesi: La cavitat s'ha excavat seguint una diàclasi principal de direcció N80E, a la que s'hi uneixen unes altres

de direcció NW.

Originàriament, la cova travessa el cingle al nivell de l'aigua, més tard s'enfonsà part de la seva galeria, formant-se la sala sense sostre, i, darrerament, s'ha esllavissat el penya-segat donant lloc al caos de blocs que hi ha a la zona oest de la cavitat.

COVA SALIONS

Situació: Rodegem la punta que tanca pel nord la Cala Salions, i passada una petita platgeta hi ha un corredor que gira a la dreta, al final del qual trobem la cova.

Descripció: La cova té una única galeria que es va examplant, mentre el sostre va baixant, fins als 8 m. en què s'estreny sobtadament i arriba a una platgeta on acaba la cavitat. El seu recorregut és de 14 m.

Morfogènesi: Cavitat excavada sobre un filó de roques eruptives més febles que el granit, que queda encaixada entre dues parets d'aquest.

COVA DE PUNTA ARUMÍ

Situació: Es troba a la part nord de la cala del mateix nom.

Descripció: La galeria d'entrada, parcialment inundada els primers 6 m., segueix fins a girar de cop a l'esquerra, arriba a una saleta que té una xemeneia de 4 m. d'alçada, on s'acaba la cavitat.

El recorregut és de 13 m. Morfogènesi: Aquesta cavitat ha estat excavada entre dues diàclasis principals, l'una de direcció N20E, i N70E l'altra. Sobre aquesta segona s'ha excavat la xemeneia final. Aquesta és la darrera de les cavitats del litoral de la comarca de La Selva. Després d'aquesta cova, i passada la Punta Arumí, arribem ja a la Cala de Vallpresona, que limita amb el terme de Santa Cristina d'Aro, al Baix Empordà.

FORAT DEL TERME GROS

Situació: Entre la Cala Pola i la punta del mateix nom, 50 m. després de la Cova Martines. Aquest nom el rep de la torre en ruïnes, situada al cim de la Punta Pola.

Descripció: Es tracta d'un túnel que travessa, paral·lel a la costa, un petit morro de roca. Té sols una esquerda lateral molt estreta, i el nivell de l'aigua arriba a 1 m. El recorregut és de 10 m.

Morfogènesi: La cavitat ha estat originada per una diàclasi paral·lela a la mateixa que segueix la Cova Martines (N20W), junt amb la intersecció d'una segona que pren la direcció N-S.

COVA D'EN VIDAL

Aquesta cova està situada just abans del morro més sortint de la Punta Pola, i al costat d'un petit moll artificial. Sembla ser que la primera

exploració l'efectuà el Sr. Antoni Ribera del C.R.I.S. juntament amb el Dr. Sala i la seva filla, l'any 1949. Els darrers anys fou tapada la seva boca per una paret de maons, destruïda els últims temporals d'hivern. Però resulta que la claveguera de la urbanització Giverola, dona precisament a aquesta cova; la seva exploració es fa impossible degut a les infectes aigües i efluvis que es noten tan sols a l'acostar-s'hi. Descriurem aquí l'únic que sabem de com és aquesta cova.

La boca té 5 m. d'alçada, 1,5 d'amplada i 4 m. de fondària. Segueix una galeria en direcció nord que als 10 m. es bifurca. La galeria de l'esquerra s'eixampla i segueix en direcció N20W, on s'hi entreveuen un 10 o 15 m. de recorregut, i la de la dreta, de direcció est, no es pot veure quan acaba.

COVA PETITA DE PUNTA POLA

Situació: Passada, tot just, la punta del mateix nom, veiem la gran boca de la Cova de Punta Pola. A 20 m. abans d'aquesta i darrera uns esculls, hi ha la cova petita. La seva boca queda elevada quasi 1 m. del nivell del mar. Descripció: A l'entrada hi ha un basal d'aigua de les ones. Pugem en oposició un ressalt de 6 m., on hi ha dos blocs empotrats, i arribem a una zona coberta de blocs despresos. La cova s'acaba en

un sala de planta rectangular, i a 9 m. sobre el nivell de la boca; que té 10 m. d'alçada. Al principi trobem també una galeria a la dreta de 8 m. El recorregut total de la cova és de 34 m.

Morfogènesi: La galeria principal de la cova ha esta excavada gràcies a unes diàclasis de direcció N20W. La part inicial és força erosionada, mentre que el tros final és ple de blocs despresos del sostre. La galeria lateral segueix una diàclasi de direcció nord. Segurament aquesta cova es formà sent el nivell del mar més alt que l'actual. Entre aquesta cova i la següent, n'hi ha una altra de 6 m. de recorregut.

COVA DE PUNTA POLA o COVA D'EN CATEURA

Situació: Com ja hem dit, és a la part més sortint de la punta del mateix nom. És molt visible.

Aquests semblen els noms més correctes entre els molts que es donen.

Descripció: Presenta una boca de 6 m. d'amplada, 14 d'alçada i 8 m. de fondària. Segueix amb aquestes dimensions, disminuint però l'alçada, fins arribar a una sala d'on surten tres galeries.

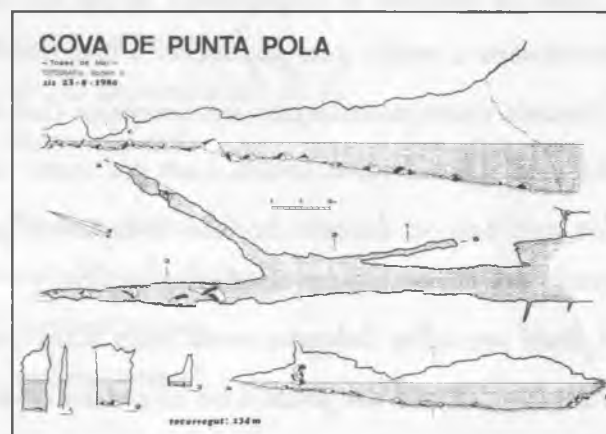
La principal segueix la mateixa direcció, havent de remuntar uns blocs i tornant a l'aigua, que llavors té 1 m. de fondària. Seguim, mentre la galeria s'estreny degut als blocs, fins que en remuntem uns altres i anem a parar a una saleta amb mig metre d'aigua que sembla acabar-se en unes esquerdes impenetrables.

Tornant a la sala, seguim una segona galeria de direcció nord, que als 20 m. queda obturada per un desprendiment de blocs. Aquesta barrera es pot superar remuntant els blocs, o passant per sota amb un petit sifó, i arribem a una sala de 9 m. de llargada que acaba en una platgeta.

La darrera galeria queda molt amagada, i va quasi paral·lela a la d'entrada, però en sentit contrari. És bastant estreta i alta, i el seu recorregut és de 16 m. El recorregut total de la cova és de 134 m.

Morfogènesi: Generaritzant, podríem dir que tota la Punta

Pola és travessada per un sistema principal de diàclasis, de direccions que oscil·len entre el nord i el N30W. Aquestes han originat la major part de les cavitats, així com els verticals penya-segats que presenta la seva cara oest. Aquest sistema de diàclasis és travessat per un altre, molt menys important, de direcció E-W, i que també ha donat origen a algunes coves i petites galeries. La Cova de la Punta Pola és, doncs, excavada entre el

sistema principal de diàclasis, de direcció nord, una de les galeries, i N30W la majoria de les altres. A l'entrada una sèrie de petites galeries segueixen diàclasis de direcció E-W, igualment un forat elevat que travessa el cingle.

A més dels grans desprendiments de blocs, és de destacar unes concrecions en forma de colada a la part final de la galeria principal (secció 3 de la topografia), està parcialment inundada, que indica que quan es formà, el nivell del mar era més baix.

Poemes a l'escola

CICLE DE TRANSICIÓ

Jo no sé on vaig néixer només sé que un dia vaig caure del cel al mar i un altre, vaig pujar.

Vaig viatjar molt, volant d'un lloc a l'altre entre els núvols, fins que un dia d'hivern vaig arribar a l'Everest i de tanta fred que feia jo i totes les altres gotes que erem vapor ens vam convertir una altra vegada en aigua.

Vam caure, però aquesta vegada no al mar sinó al pic de la muntanya.

Ens vam quedar en aquell lloc un any o dos, no ho sé ben bé ja que no sé comptar.

De tant fred que feia ens vam convertir en neu.

Quan va arribar la primavera, el Sol va sortir i nosaltres ens vam desfer. Pels rierols baixavem a mida que jugavem. Vam arribar fins a un llac i allà ens vam quedar flotant.

Després vam passar per un immens tub on ens filtràvem i a la vegada ens netajàvem.

Per una aixeta vam sortir i un got vam omplir.

Un nen ens va baixar per un tobogan el qual era molt llarg, al final hi havia un petit envàs on no paràvem de donar voltes.

A final un altre tobogan molt més llarg on ens vam marejar.

Vam sortir per un forat i en el wàter vam aterrar.

Després de sortir, en una altra cosa ens haviem convertit.

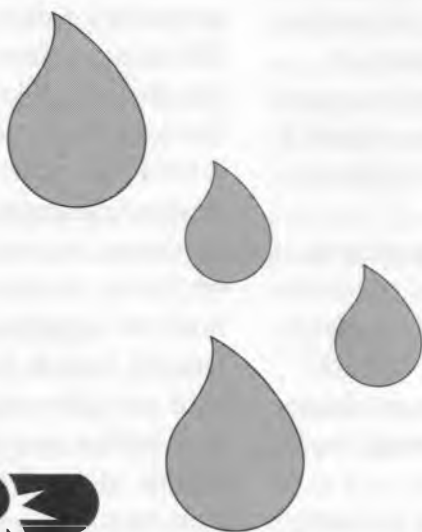
I així acaba la història d'una gota innocent que no havia fet res.

Miriam Bielsa Berrocal - Curs 6è A

CICLE INICIAL

*Sóc una gota d'aigua
i vaig caure d'un núvol
i vaig caure al pati de l'escola
i quan toca la sirena
em dexan sord.*

Dani M. F. - Curs 1r. A

VUITÈ CURS

*Sóc un arbre juganer
però estic molt deprimat,
perquè em tallen per paper,
i acabaré extingit.*

*Ens maten sense pietat
i no s'estan enterant,
aquesta es la realitat:
que tot ho estan destrossant.*

*Els pocs arbres que quedem
estan tots a les ciutats,
seguiran sempre pendent
d'algun dia ser talats.*

*La primavera ha arribat
i les flors ja han sortit,
les fulles han brotat
i per tant m'he divertit.*

*El meu enemic és l'home
però també ho és el foc,
que em crema sense fer broma,
i m'està extingint poc a poc.*

HUMANS:

*Haurieu de ser més conscients,
i fer-me sempre més cas,
deixeu-me a mi i als meus parents,
perquè sinó, oxigen no respiraràs.*

Sergi Cantenys - Curs 8è A

CICLE MITJÀ

*Era un dia ennuvolat
amb llamps i trons.*

*Una gota d'aigua
va caure del cel.*

*Era petita i brillava
igual que un estel.*

*Queia suauement,
per la immensitat de la
foscor del cel.*

*Mentre queia els
nuvols i els llampecs,
l'amenaçaven
continuament.*

*Queia espantada i va
fer un crit.*

*I va caure dintre d'una bassa.
I brillava simpàticament.*

David - Curs 4t. A

La riera

per **Josep Joan Pairoló Pujol**

El lloc on neix la riera de Tossa és molt difícil de determinar degut a la gran quantitat de torrents i rierols que hi ha durant el curs alt de la mateixa. Hi ha qui diu que la riera neix al coll de la Talaia; al límit del terme de Tossa amb els termes de Vidreres, Caldes de Malavella i Llagostera. Però també es diu que el naixement de la riera és a la font del torrent Verderes, fora ja del terme de Tossa i dins el terme de Llagostera.

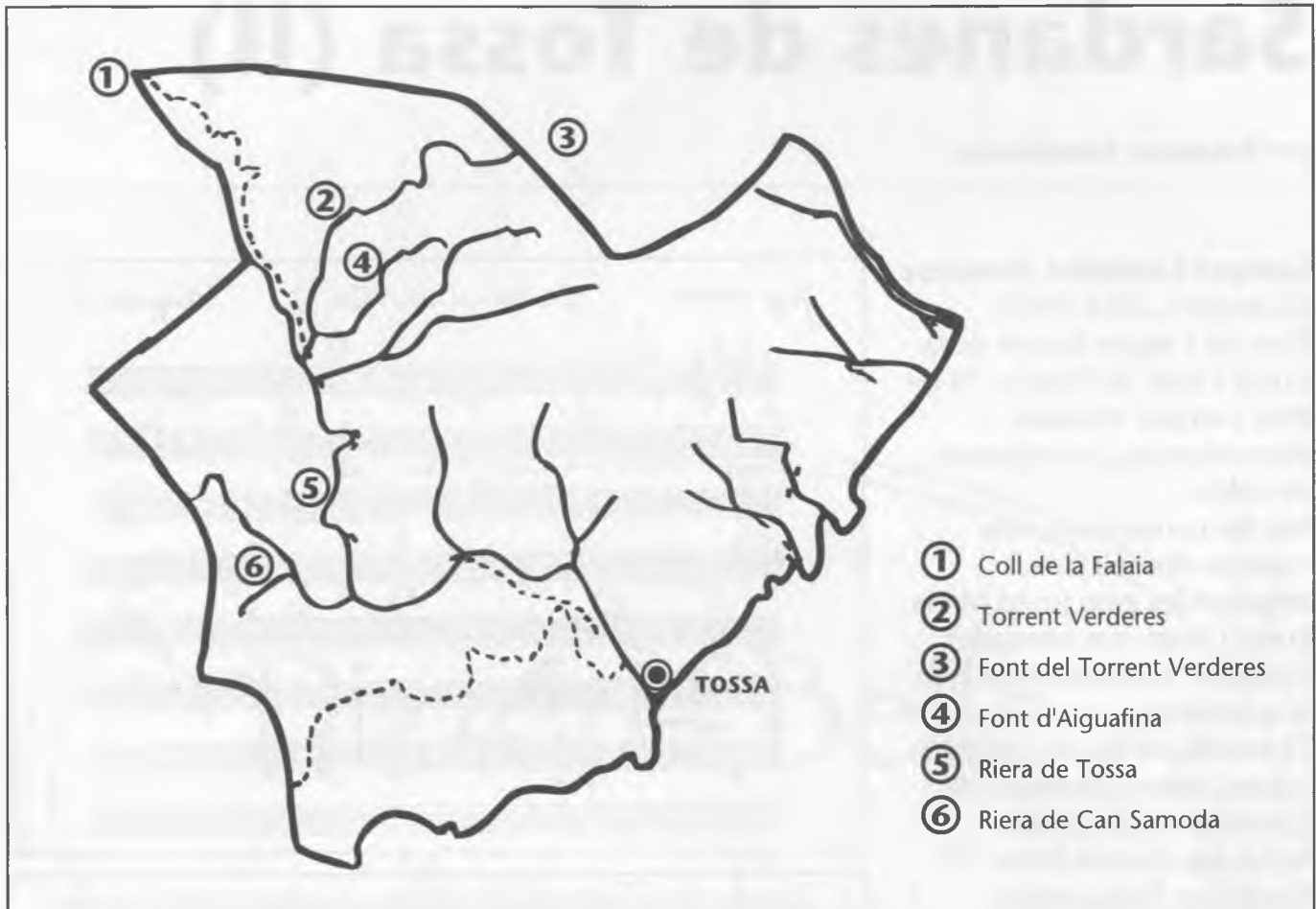
Si fem cas als que diuen que neix al coll de la Talaia, la riera va baixant cap a Tossa paral·lelament al traçat de la carretera de Llagostera, alimentada pels nombrosos rierols que troba al seu pas. Alguns d'aquests torrents són: el torrent d'Espiners, el torrent de Verderes, el torrent d'Aiguafina, el torrent de les Pomes, la riera de Can Samada, el torrent Font del Rector...

La riera desemboca al mar al llevant de la vila, més concretament a "Es Racó" on molts cops s'hi poden observar les llíceres, que són uns peixos que poden viure en dos tipus d'aigua (dolça i salada). Pel que fa a la vegetació, antigament als últims trams de la riera hi

havia vernedes però ara només s'hi troben herbes de creixement ràpid. És el que s'anomena vegetació ruderal. I a la desembocadura hi creixen els pèls de les roques, també anomenats enciams de mar, que són típics d'aquests llocs. Si anem seguint el curs de la riera en direcció contrària al sentit en què es mou l'aigua, arribarem, just atravesat el poble i paral·lelament al camí vell, sota "Es Pi Gros", a un tros de la riera que no està tan humanitzat on l'aigua baixa plàcidament. Als marges de la riera ja hi ha un bosc de ribera ben format. La riera és àmplia, hi entra molta llum i permet que plantes aquàtiques com les llànties d'aigua, els joncs i les canyes hi puguin viure, juntament amb petits insectes. Més amunt, la sorra ja no sedimenta i només és arrossegada avall pel corrent. Si anem pujant i ens desviem per un dels afluents de la riera, trobem la verneda de Can Samada, que és un bosc de ribera que es troba a les rieres que hi ha des del Llobregat fins a Palamós. Tot i que aquest tipus de bosc està extès a Catalunya és molt més típic de països europeus amb un clima més humit i

fred que el nostre clima mediterrani. Com el seu nom indica, els arbres predominants a la verneda són els verns, arbres alts i amb fulles arrodonides. A la primavera al sota-bosc hi creixen les petites plantes habituals de la verneda: el marcòlic, l'ortiga blanca (malgrat al seu nom no pica ja que no pertany a aquest gènere de plantes) que arriba a formar grans colònies, les grans falgueres i la nèmona dels boscos amb la seva petita flor blanca.

Ja retornats al curs principal de la riera anem pujant i anem trobant diferents espècies vegetals com ara l'avellaner; el blèdnum, una peculiar falguera amb dos tipus ben diferenciats de fulles; el grèvol, que està en perill d'extinció al nostre país, el marcòlic, un liliam amb unes boniques flors rosades que no està permès tallar a tot el país; el trèmol i el castanyer. També podem trobar vernedes i gatelledes, que actualment han estat substituïdes, en part, per arbredes de plàtans; en algunes valls molt enclotades, on es donen els requeriments ambientals necessaris per a la seva subsistència, s'hi poden trobar boscos de llors, que

són una de les rares botàniques més interessants dels nostros boscos, ja que estan relacionats amb les selves humides subtropicals. Poc abans d'arribar a la Font d'Aiguafina, trobem una petita resclosa molt significativa. Té un sòl poc profund que impedeix l'aparició d'un bosc dens i les roques que apareixen sobre l'aigua fan possible trobar-hi fonts i salts d'aigua. També permeten que hi visquin animals com les inofensives colobres d'aigua, a les que els agrada el Sol i les aigües poc profundes. Els torrents i rescloses tenen un poblament animal ben divers. A part dels múltiples petits animalons (insectes,

principalment) que poblen les seves aigües hom hi observa barbs, anguiles i serps d'aigua. Les tortugues d'aigua, bé que molt rares, semblen existir encara a la riera de Tossa.

No molt lluny de la resclosa abans esmentada hi podem trobar isoets, que és una diminuta espècie de falguera prehistòrica que pocs botànics d'aquest país han tingut l'honor de conèixer personalment.

Si agafem el torrent Verderes i el seguim amunt trobarem l'Antic Molí d'en Rissech, a qui tothom acostuma a accedir-hi per Llagostera i equívocament creu que es troba fora del terme de Tossa, i la Font d'en

Dalmau, que encara hi ha qui hi va a buscar aigua, que també estan rodejats per una vegetació notable. Allà hi conviuen, a pocs metres de distància un bruc i un trèmol o un romaní i un vern. En alguns racons de la riera de Tossa s'hi poden observar cues de cavall i no hi falten petites cascades i salts d'aigua que contribueixen a embellir el paisatge i els boscos. Si continuèssim l'ascensió al torrent Verderes arribaríem a una petita font sota els verns que assenyalaria el naixement d'aquest torrent, i segons algunes persones, també el naixement de la riera de Tossa.

.....

Sardanes de Tossa (II)

per **Francesc Fonalledas**

Camps i Comelles, Francesc

(Granollers, 28-6-1934)

Director i segon fiscorn de la Cobla Ciutat de Girona, fill de Pere Camps i Marsans, instrumentista i compositor de cobla.

Rep les primeres nocions musicals del seu pare, ampliant-les amb Josep Maria Ruera i amb Pere Mercader Terrades i Martí Juliol pel que fa a sardanes.

Té estudis de fiscorn, trombó, i piano, essent professor del Conservatori de Girona.

Actuà a la Sala de Festes "El Ruedo" de Tossa amb el conjunt de nom "Camps y su ritmo" (1962-1966).

Posteriorment fundà "Els Súpers" fins el retorn a la cobla la temporada 1981, any en que ingressa com a trombó a la Ciutat de Girona, instrument amb el qual està considerat un dels millors intèrprets (com ho demostra que es composés una sardana obligada: "Trombonada").

De la seva producció en destaquen les sardanes obligades per al lluïment dels solistes de la cobla: "Ell i l'altre" (2 tibles), "Dos del Gironès" (trompeta i trombó), "En Diviu encara salta" (fiscorn), "Rubí fent camí", "So i maneres", "Per a Marga i Josep" (les 3 de trompeta), "L'encís d'en Narcís", i "Més

enllà" (de tible)...

Dedicades a Tossa:

- "L'Aplec de Tossa" (1988). Estrenada per la Ciutat de Girona en el primer Aplec de la Sardana d'aquell any.
- "Miralls" (1990). Estrenada en un concert a Vila Vella per

la mateixa cobla el 13 de juliol d'aquell estiu.

Composició descriptiva on el mestre Camps juga amb la cobla combinant els instruments tal volta com si es tractés d'un ressò, com el reflexe d'un mirall.

Pizzeria Bello

Montse i Bello

Hi ha moltes còpies.
Quedi's amb l'original.

Bello.- c/ Sant Ramon de Penyafort - Tel. 34 08 65 - TOSSA de MAR

Xarcuteria Carnisseria

J. PUIG

CARN FRESCA
FORMATGES, PERNILS

Giverola, 15 • Tel. 34 09 61
TOSSA de MAR

fàbrica
major
i
detall

**PELLS
CUIR
LEDER
FURS
LEATHER**

Carrer València, 534
Tel. (93) 245 14 80
LOCAL DE VENDES
08013 BARCELONA
ESPANYA

Av. Gaudí, 27-29
Tel. (93) 236 25 34
08025 BARCELONA
ESPANYA

teruka
Carrer Nou, 30
Tel. (972) 34 05 46
17320 TOSSA DE MAR
Costa Brava (Girona)
ESPANYA

MEL DE TOSSA

R.S.I. 23.4075 / C.A.T

Fill d'A. Arbussé

Av. Puerto Rico, 11 - TOSSA de MAR

Floristeria
*** **
TOSSA
*** **

c/ Pola, 7 • Tels. 34 12 45 - 34 21 88
17320 TOSSA de MAR

**Gelats
Italians
Artesanals**

Passeig de Mar, 9
TOSSA DE MAR

**EL
C
E
Z
E**

c/ Nou, 24
Tel. 34 09 56
17320 TOSSA
de MAR

PEIXATERIA

Quim i Roser
PESCA SALADA

COMESTIBLES - LLEGUMS CUITS
FRUITES I VERDURES FRESQUES

c/ Sant Antoni
Tel. 34 00 23 - Tel. part. 34 00 07
TOSSA de MAR

BAR - RESTAURANT

Sa Muralla

Xef: FELICIANO TREBEJO

Especialitat en plats catalans

Portal, 16 • Tels. (972) 34 12 51 - 34 07 15 • TOSSA de MAR

Garatge TOSSA MOTORS

**Mecànica i
electricitat**

c/ Montseny, 3 - Telèfon 34 00 22 - TOSSA de MAR

CAN PAIRO

**ELS NOUS MINILABS DE FUJI
NO SÓN GENS CORRENTS**

**Al seu servei,
a Tossa ens trobarà**

TOT FOTO
Verge del Socors, 13

CENTRO FUJI

Comprovi la qualitat de les seves còpies, el sorprendrà la seva claredat i els seus colors.

Reveli les seves pel·lícules amb un minilab Fuji i sempre quedarà satisfet dels resultats.

Deixi'ns sorprendre'!

FUJI, una nova manera de veure les coses.

Papereria **SUREDA**

c/ Giverola, 5 - TOSSA de MAR

QUIROBELSA

TRACTAMENTS FACIALS I CORPORALS
D'ESTÈTICA

Rosa M. Sureda Castañé
c/. Giverola, 5 - Tel. 34 06 33 - Tossa de Mar

Química.

DISTRIBUCIÓ DE PRODUCTES QUÍMICS
INDÚSTRIA • HOSTALERIA

Telèfon (972) 34 13 55
Fax (972) 34 20 49

Drogueria TOSSA

FERRETERIA - BRICOLATGE

Servei d'entrega

Av. Puerto Rico (Cantonada Pompeu Fabra)
Tel. 34 13 55 - TOSSA de MAR

Pastisseria - Granja ARNAU

Pastisseria Tomàs

Si us plau, col.laboreu amb
l'Associació Protectora d'Animals i Plantes de Tossa

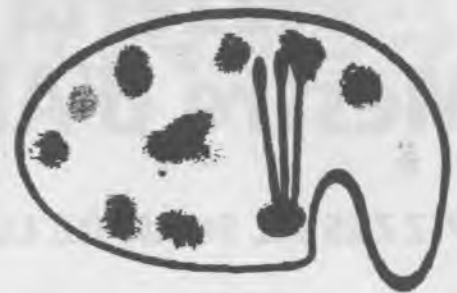
La Guàrdia, 14 - Telèfon 34 02 45 - TOSSA de MAR

RESTAURANT

LA PALETA

Tel. (972) 34 29 75
Avda. Costa Brava, 32
17320 TOSSA DE MAR

RESTAURANT MINERVA
Tel. (972) 34 09 39 - 17320 TOSSA DE MAR

Cristalleries Tossa

Urbanització Vergonyós - Carretera Llagostera, Km. 1
Tel. 34 10 91 - TOSSA de MAR

**SOUVENIRS - SPORTS
PESCA - RECORDS**

Lydia

Av. de la Palma, 8 - Tel. 34 13 95 - TOSSA de MAR

RESTAURANT-BAR

Catxalot

TERRASSA DAVANT DEL MAR

Av. Sant Ramon de Penyafort, 5 - Tel. 34 06 51
(Edifici Tropicana) - TOSSA de MAR

**Pizzeria
Mestre d'Aixa**

PIZZES AL FORN DE LLENYA

c/ La Guardia, 21 - Tel. 34 00 68 - TOSSA de MAR

PERRUQUERIA

Montserrat

c/ Rosa Rissech, 4 - Telèfon 34 11 61 - TOSSA de MAR

SUPERMERCAT TURSIA

Sempre al vostre servei

c/ Ferran Agulló, 4 - Telèfon 34 10 17 - TOSSA de MAR

BEGUDES

**Dolors
Vila**

*Distribuidor
de cervesa
Heineken*

TOSSA de MAR

**Artesania
i
Diaris**

RIC'S

Av. Costa Brava, 7
Tel. (972) 34 00 20
TOSSA de MAR

HOTEL

FLORIDA

**HOTEL
CANAIMA**

Av. de la Palma, 24
Tel. 34 09 95
Apartat de Correus 121
17320 TOSSA de MAR

RESTAURANT - BAR

**CAL
CÈSAR**

**Especialitats
casolanes
Plats típics
Peixos de Tossa**

c/ Escultor Marès, 15
Tel. 34 20 83
17320 TOSSA de MAR

Av. de la Palma, 12
Tel. Hotel 34 03 08 - Fax 34 09 53
Apartat de Correus 29 - TOSSA de MAR

I TROBADA D'ESCARABATS

Tossa
de
Mar

18
setembre
1994

PATROCINA:

FUSTERIA

Francesc Alemany Castany

c/ Montseny, 6
Apartat 92 - Tel. 34 12 89
TOSSA de Mar (Girona)

TORT

C/ Maria Auxiliadora, 6
Tel. 34 03 42 - Fax 34 15 61
TOSSA de MAR

F
R
U
I
T
E
R
I
A

C
R
O
I
S
S
A
N
T
E
R
I
A

L. Reali

C/ Nou, 41 - TOSSA DE MAR

**PERRUQUERIA
UNISEX**

Juanjo

Av. Costa Brava
Tel. 34 04 05
TOSSA DE MAR

SOUVENIRS

**MARTA
i
Maria Isabel**

c/. Pou de la Vila, s/n
Carrer Nou, 21
Tel. 34 12 38
TOSSA de MAR

RENAULT

**Rentat automàtic
de cotxes**

Garatge Soler

Carretera Llagostera, s/n
Telèfon 34 03 74 - Apartat de Correus 115
TOSSA de MAR

Av. Catalunya, 2 - Tel. (972) 34 00 01
17320 TOSSA DE MAR

VICTOR

Restaurant

Av. de la Palma, 17 - Tel. (972) 34 24 31
TOSSA de MAR

**APARTAMENTS
BAR-RESTAURANT**

El velero

Av. Puerto Rico, 4 - Tel. 34 02 13
TOSSA de MAR

**Bar
Maduixa**

c/ Pou de la Vila, 20 - Tel. 34 06 14 - TOSSA de MAR

**Cafeteria
Terminal**

Cruïlla ctra. Lloret • Tel. 34 13 24 • TOSSA de MAR

B O T I G U E S

Antoni
Bagué

Pou de la Vila, 2-13-15
Tels. 34 02 67 - 34 00 95
Plaça d'Espanya, 12 - Tel. 34 02 77
TOSSA de MAR

Hostal • Restaurant

VICTÒRIA

Passeig de Mar, s/n.

Telèfon 34 01 66

TOSSA de MAR

**PEIXOS
SALVADOR
MAJORISTES**

**Peix fresc, marisc i
congelats
Viver de llagostes**

Av. Catalunya, 25, (Edifici Santa Natàlia)
Tel. (972) 34 15 12* - Tossa de Mar

RESTAURANT

SA PALMA

Especialitat en peix • Recepció diària

S. Raimon de Penyafort, 11 - TOSSA DE MAR
Tels. (972) 34 05 61 - 34 11 64

Carrer Nou, 6
Tel. 34 14 34
17320 TOSSA DE MAR
(Girona)

ESMORZARS
Frühstück
BREAKFAST

BONA MÚSICA
GUTE MUSIK
Good Music

GALERIA D'ART
KUNSTAUSSTELLUNG/VERKAUF
ART GALLERY

Cocktails especials
Spezielle Cocktails
Special Cocktails

MIQUEL RIBAS

CAFETERIA

SNACK

BAR

LA GAMBA
FRANKFURTERIA

COMERCIAL RIBAS

Sant Antoni, 19 - Tel. 34 04 14 - TOSSA de MAR

ESPECIALITAT EN MADUIXOTS

Av. Catalunya, 88 - Tel. 34 04 14
Apartat de Correus, 190 - TOSSA de MAR

**DISTRIBUCIONS
MIQUEL TARRÉS, S.L.**

San Miguel

Tri Naranjus

VIDA

Schweppes

★ OKEY

Font Vella

El Castillo

Bud Beer
SING OF BEER

*Cavi
Miquel*

Masia de Rocant

CHAP.

**CELER
TROBAT**

VILLADRAU

SAN NARCISO

Festa Major d'Estiu Sant Pere '94

.....
Del 24 de juny al 2 de juliol de 1994

T O S S A   D E   M A R
.....

24 DE JUNY - SANT JOAN

- 10 matí   Camp de Tir "Vinya d'es Fusté", Tirada General al Plat, organitzat per la Societat de Caçadors tossenca.
- 10 nit   Plaça d'Espanya, comencem la Festa Major amb Jazz. Actuació d'STEPPIN STOMPERS D.B., i AL'ZAHLER ALL STARS, amb la col.laboració del Club Hotel Giverola.

26 DE JUNY

- 10.30 matí   Parking d'Es Racó, arribada de la caravana de motos històriques. Organitzat pel Consell Municipal d'Esports.
- 12 matí   Platja Gran. Cerimònia d'issada de la Bandera Blava de la Comunitat Europea concedida a la Platja de Tossa.
- 6 tarda   Pavelló poliesportiu. Festival de l'Escola de TAE KWONDO TOSSA.
- 7 tarda   Església Parroquial. Concert de violí, dos pianos i la Coral Tossenca, organitzat pels Amics de la Música de Tossa.

28 de JUNY

- 6 tarda   Repic general de campanes anunciant la Festa Major.
- 7.30 tarda   Capella de Sant Pere de l'església parroquial, donació de l'obra "El martiri de Sant Pere" del pintor EMILI VALENTINES.
- 7.45 tarda   Carrer Sant Pere, benedicció i inauguració de la capella dedicada a Sant Pere.
- 8.15 tarda   Sala d'Actes de la Casa de Cultura, Pregó de la Festa Major per JOAN BASTÉ, periodista i escriptor, coautor amb Joan Oliver de l'obra "Quasi un paradís".
- 12 nit   Sortint de la Casa de Cultura, aires de Festa Major pels carrers de la Vila pel grup MALADRAC.

29 de JUNY - SANT PERE

- 12 matí   Església Parroquial. Ofici Solemne en honor de Sant Pere patró dels pescadors amb acompanyament d'orquestra. Seguidament, tradicional processó a la platja.

29 de JUNY - SANT PERE

- 1.30 tarda Plaça d'Espanya, sardanes.
- 4 tarda Camp de Tir "Vinya d'es Fusté". Tirada social local, organitzada per la Societat de Caçadors tossenca.
- 6 tarda Passeig de Mar, audició de sardanes.
- 8 tarda Sala d'actes de la Casa de Cultura, presentació del llibre "POETA I MUSA" de MIREIA XAPEL.LÍ amb il·lustracions de FRANCESC SERRA. Farà la presentació JOSEP M. CADENA, sub-director de "El Periódico".
- 9 nit Camp Municipal d'Esports.
Partit amistós SPARTAL-BRNO / U.E. TOSSA
- 10 nit Plaça de l'Església, "SERENATA DE FESTA MAJOR"
- 11 nit Plaça d'Espanya, BALL DE FESTA MAJOR.
Els actes del dia aniran a càrrec de la COBLA ORQUESTRA SELVATANA

30 DE JUNY - DIADA DEL COMERCIANT

- 6 tarda Passeig de Mar, audició de sardanes per la COBLA EMPORIUM.
- 8 tarda Sala d'actes de la Casa de Cultura, acte d'homenatge de l'Ajuntament de Tossa als pioners del comerç de Tossa.
- 10.30 nit Plaça d'Espanya, ball per BERKELEY HOT SOUL BAND. En el decurs del ball, es lliuraran els premis del concurs d'embelliment de carrers i del concurs d'aparadors organitzats per l'Associació del Comerç de Tossa.

1 DE JULIOL

- 6 tarda Passeig de Mar, GARGOT DE JOC. Festa Infantil pel grup GUIXOT DE 8.
- 6.30 tarda Inauguració de les obres dels carrers: Sant Miquel, Pintora Lola Bech i Pintor Francesc Serra amb assistència del conseller de comerç, consum i turisme honorable Sr. Lluís Alegre.
- 7.30 tarda Pinacoteca Municipal, inauguració de l'exposició "30 ANYS DE TRIAL, L'EVOLUCIÓ".
- 10 nit Plaça de l'Església. Concert per M. PAU ILLANA, soprano i SEBASTIÀ RIBAS, piano.
- 11 nit Platja Gran. CASTELL DE FOCS ARTIFICIALS.

2 DE JULIOL - LA MARE DE DÉU DEL SOCORS

- 10 matí Passeig de Mar. Fira de productes de tradició popular catalana.
- 12 matí Capella del Socors. Ofici Solemne amb acompanyament d'orquestra.
- 12.45 matí Sardanes davant la capella.
- 7 tarda Passeig de Mar, audició de sardanes.
- 10.30 nit Carrer del Socors, tradicional TOQUEN A CÓRRER "SES NOU SARDANES".
Els actes del dia aniran a càrrec de la COBLA ORQUESTRA LA FLAMA DE FARNERS.

Fusteria
NADAL

Ctra. de Llagostera, km. 1, s/n - Apartat Correus, 240
Tel. (972) 34 07 05 - TOSSA de MAR

**LAMPISTERIA
ELECTRICITAT**

**PUJALS
C.B.**

Av. Catalunya, 106 - Tel. 34 10 72 - TOSSA de MAR

Comercial CENTI s.a.

... està al seu servei

Crtra. de Sant Feliu, s/n.
Tel. 34 18 10
TOSSA de MAR

J. ROCAS

**FLECA
PASTISSERIA
SUPERMERCAT CENTI**

Automoció E. Valls Nàutica

**ENRIC
VALLS i MAINEGRE
GERENT**

Ctra. Lloret, 23
Tels. (972) 34 00 72 - 34 05 95
TOSSA de MAR

**Bugaderia
VALENTÍ**

Av. Catalunya, 25
Tel. 34 13 60
TOSSA de MAR

FRUITES

**Alicia
Marquès**

"La fruita
més selecta"

TOSSA de MAR

BAR - RESTAURANT

Sa Riera

Especialitat en carns, peix i grill

Ctra. Sant Feliu de Guíxols - Tel. 34 09 00 - TOSSA de MAR

HA

HOTEL AVENIDA

Av. La Palma, 5 - Ap. 46
Tel. 34 07 56 - Fax 34 22 70
TOSSA de MAR

Peixeteries SALVADOR

Peix fresc i congelats a granel

c/ Sant Pere, 6 - Tel. 34 13 65
Av. Pau Casals - Tel. 34 07 61

Perruqueria

ROSY

c/ Pau Casals - TOSSA de MAR

*Nou
Estil*
**MOBLES
DE CUINA
I BANY**

GRAN EXPOSICIÓ

**Visiti'ns, li farem el seu
pressupost a la seva mida**

c/ Tomàs Barber, 2 (Davant Correus) • Tel. 34 20 60 • 17320 TOSSA de MAR

B E G U D E S

**Josep
Serrat**

**Sempre
al seu servei**

Av. Catalunya - TOSSA DE MAR
Tels. 34 09 60 - 34 04 71

*Francesc
Boada i Martín*
BAR "ES RACO"
Tel. (972) 34 16 82
Sant Pere, 5

7120 TOSSA DE MAR (Girona)

*Francesc
Boada i Martín*
BAR "ES RACO"

Tel. (972) 34 16 82
Sant Pere, 5
17320 TOSSA de MAR
Girona

**Cafè-Bar
MOLINA**

Carrer Sant Raimon
de Penyafort

TOSSA DE MAR

**M O T O S
MASACHS**

***Venda
*Reparacions
*Accessoris**

Av. Catalunya, s/n - Tel. 34 18 60 - TOSSA de MAR

PER ALS SEUS ESTALVIS

TENIM DE TOT

INFORMI-SE'N A QUALSEVOL OFICINA
DE LA CAIXA DE GIRONA

Caixa de Girona

CALÇATS

Ferrer

Tel. 34 13 35 - TOSSA de MAR

hotel mar-blau

Av. Costa Brava, 16
Apartat de Correus 26
Tel. 34 02 82 - 34 11 44
TOSSA de MAR

PIZZERIA GRILL

La Romana
RESTAURANT

*Especialitat
en plats italians*

Av. La Palma, 15
Tel. 34 23 91
TOSSA DE MAR

**Objectes
de regal**

Fénix

c/ Nou, 39 - Tel. 34 04 35
TOSSA DE MAR

Botigues

Ferran Caterina

Av. Costa Brava
Tossa de Mar

CAPILICULTOR
DIPLOMAT

**Perruquer
de senyors**

Gorgues

c/ Bernats, 9 - Tel. 34 09 57
TOSSA de MAR

Bar Minguet

Av. de la Costa Brava, 9
Tel. 34 04 20
TOSSA de MAR

carnisseria i xarcuteria

AGNÈS ARBAT

c/ Escultor Marès, 9 • Tel. 34 05 55 • TOSSA de MAR

SEAT

Garatge i Nàutica Tossa, S.A.

EMBARCACIONS i MOTORS

EVINRUDE

Ctra. de Sant Feliu de Guíxols, s/n
Telèfon 34 10 21
TOSSA de MAR

c/ Pompeu Fabra, 3
Tel. 34 12 1
TOSSA de MAR

BAR
Ardilla

c/ Sant Josep, 2
TOSSA de MAR

Carnisseria
NURI

c/ Sant Josep, 16
TOSSA de MAR

MARIONA

BIJUTERIA
i REGAL

c/ Socors, 5
TOSSA de MAR

CARNISSERIA - XARCUTERIA
FORMATGERIA

Magatzems
Palou

Av. Costa Brava, 34 - Tel. 34 01 89
TOSSA de MAR

Fusteria
Martín
S.L.

Ctra. de Llagostera, 69
Tel. (972) 34 03 17
Fax (972) 34 03 17
17320 TOSSA DE MAR

BAR
Sa Torre

Sangries

Còcktails

Música

c/ Pont Vell, 9 TOSSA de MAR

Taverna - Jardí
La Bota

Entrepans - Vins - Còcktails - Sangries

CURRUSCA M O B L E S

*Mobles, decoració
i muntatges*

c/ Sant Miquel, 21 - Tel. 34 04 42 - TOSSA de MAR

TRANSPORTS S. TABERNER

Transports de pedra,
àrids en general,
terra de jardí adobada

Av. Catalunya, 25 - Tel. 34 01 14 - TOSSA de MAR

Supermercat Aldi - Taberner

Av. Catalunya, 25 - Tel. 34 01 14 - TOSSA de MAR

Cafeteria Bar **33**

Gelateria
Especialitat en
pollastres a l'ast

C/ Enric Granados, 1
TOSSA DE MAR
Tel. 34 12 33

PIZZERIA APARTAMENTS RESTAURANT

DE JOSEP DESCAMPS

Ferràn Agulló, 1 i 2 - Tels. (972) 34 11 81 - 34 05 21
TOSSA DE MAR

*Foieria
Giuliana*

Av. Costa Brava, 1-2 - Tel. 34 05 51 - TOSSA DE MAR

La casa de l'hamburguesa

• TOSSA de MAR •

VENDA I REPARACIÓ DE
RÀDIO, TV, VÍDEO, HIFI

J. M. C.B.

ANTENES PARABÒLIQUES

c/ M. Auxiliadora, 19 - Tel. (972) 34 09 69
TOSSA de MAR

ES MOLÍ Restaurant

Agradable i romàntic
amb antic jardí i molí
de vent de l'any 1856

Carrer Tarull, 5
(darrera l'església)
Tel. 34 14 14
TOSSA de MAR

ELECTRICITAT LAMPISTERIA

INSTA-S.A.

C.I.F. A-17.043.118

c/ Escultor Marès, 11
Telèfon 34 03 35
TOSSA de MAR

CUMA INSTAL.LACIONS S.C.P.

**ELECTRODOMÈSTICS
ELECTRICITAT
FONTANERIA
CALEFACCIÓ**

c/ Bernats, 10 - Tel. (972) 34 19 12 - TOSSA de MAR

Botigues NICOLAU i MARIAN

Tossa
de Mar

HOTEL RESIDÈNCIA Mar Bella

BAR

Av. Costa Brava, 21
Tel. (972) 34 13 63
TOSSA de MAR

CISTELLERIA I DECORACIÓ MASJUAN

Tel. (972) 34 04 11 - c/ Nou, 25
17320 TOSSA de MAR

Av. Costa Brava, 15
TOSSA de MAR

Pâtisserie
IIERN

c/. Victor Català, 8
Tels. 34 16 92 - 34 18 79
TOSSA DE MAR

C A F E T E R I A

MARINA

c/. Giverola, 13
Tel. 34 06 09
TOSSA de MAR

EVEREST

PERFUMERIA SELECTIVA
CONCESSIONÀRI DE PORCELLANA LLADRÓ

c/ Pola, 1
Tel. 34 01 56
TOSSA de MAR

RESTAURANTE

SANT ANTONI

JUAN Y CARMEN

ESPECIALITAT EN PEIX FRESC I MARISC

Passeig del Mar, 11 - Tel. 34 23 42 - TOSSA DE MAR

Botigues
PLANET
TOSSA
S.A.

Av. Costa Brava, 14
TOSSA de MAR

*en el món de la impremta
hi tenim un gran paper...*

montserrat
INDÚSTRIA GRÀFICA

Anselm Clavé, 74 - Tel. 33 02 98 - Fax 35 27 85 - 17300 BLANES

ASSEGURANCES

advocat

gestor administratiu col.legiat

administrador de finques

JOAN GUTIÉRREZ MASGRAU

corredors d'assegurances titulats

JOAN GUTIÉRREZ CAMBRAS

TOMÀS GUTIÉRREZ MASGRAU

GIRONA

i

TOSSA

c/ Nou, 8

c/ Josep Pla

JOAQUIM HIDALGO

del 15 JUNY al 30 SETEMBRE

c/ Sant Antoni, 6 - TOSSA de MAR

Carcellé i Tosca, Antoni. (Barcelona, 31-5-1904/24-10-1983). Compositor de sardanes, cançons i ballables. Firmava sardanes amb el pseudònim de S. Obiol i era autor de la lletra de les mateixes.

Com a més conegudes: "És la Moreneta" (1948), "La més bonica", "Tempesta a Cerdanya", "Renoï, quin fiscorn", "Gentil Isabel..."

Dedicada a Tossa:

– "El Campanar de Tossa" (1962). Enregistrada en disc per la desapareguda Cobla Barcelona.

Casas i Zaragoza, Feliu (Tossa, 6-7-1916 / 29-5-1988).

Deixeble de Narcís Darder i Dellonder. Estudià la tenora amb Josep Coll. Juntament amb altres companys fundà l'Orquestrina "Montllor Jazz" (anys 30) i el 1944 la Cobla-Orquestra "Turissa".

Instrumentista de tenora, tible i saxo a l'orquestra, assumint la direcció i tasques d'arranjador.

Sardanes dedicades a Tossa:

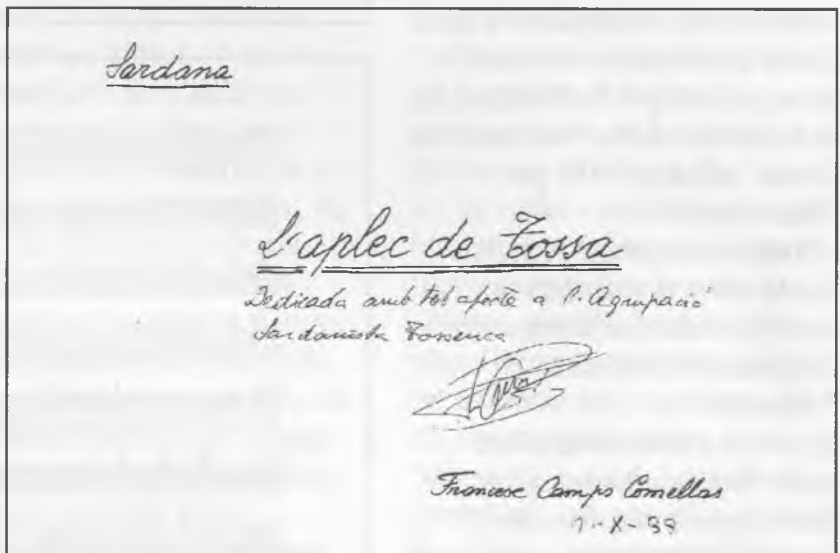
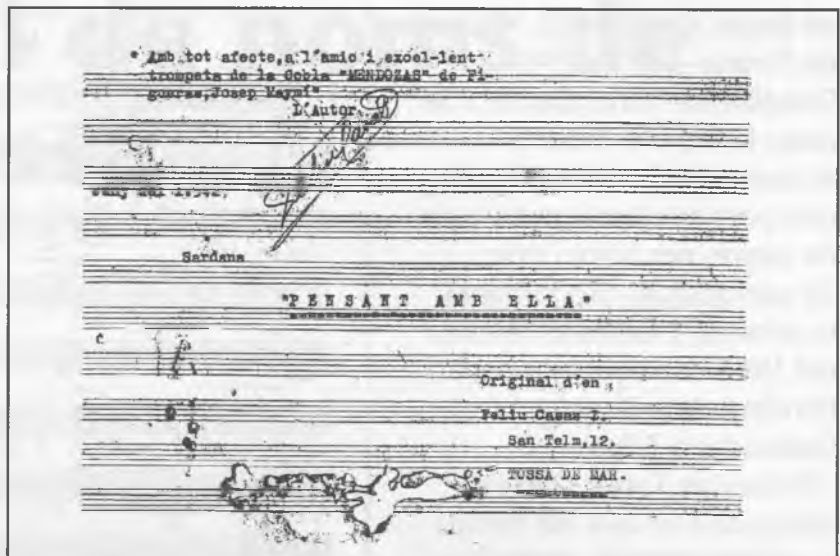
– "Pensant en ella" (1942). Dedicada a l'instrumentista Josep Maymí, llavors trompeta de la Cobla-orquestra "Mendoza" de Figueras.

– "El Cellar de Can Font" (1945). Dedicada a la família Cullell resident del Mas Font, on els companys de la Cobla Turissa –d'entre ells Feliu Casas– hi passaven bones estones a l'entorn del celler. Ambdues sardanes tornen a sentir-se per diverses cobles mercès a la difusió que n'ha fet l'Agrupació Sardanista Tossenca i el compositor Lluís Duran que les ha transcrit de nou a causa del mal estat en que foren trobades.

Coll i Lligora, Josep.

(Llançà, 19-1-1893
Cassà, 10-8-1965).

Excel·lent intèrpret de tenora i gran pedagog d'aquest instrument. El seu llegat el constitueixen les gravacions on ell participà, el mètode de tenora i tible i les prop de vuitanta sardanes composades, moltes d'elles obligades: "Cant a la vida", "Escalant l'infinit", "Apa, camina", "Recordant", (de tenora), "Expectació", "Competència", (de tenora i tible), "Maria", "Refila i canta" (per tible), "Búfalo Bill", "Retorn", "M'escoltes?" (fiscorn).

Amb tot, Coll és recordat per una sardana que va esdevenir molt popular: "El sereno", fet que més tard el portà a escriure "Els dos serenos" (una variació de l'anterior).

Sardana dedicada a Tossa:

– "L'illa de Tossa" (sense data). A les cobertes de la sardana –tot i no figurar-hi la data– hi ha una dedicatòria al sardanista Jaume Martí.

Cullell i Sallés, Josep

(Tossa, 2-12-1920)

Instrumentista de tenora durant més de quaranta anys (Cobles: Turissa, Víctors, Farnense, Carbó, Iris, Principal

Nou recull de noms de lloc de Tossa

per **Joan Florensa i Jaumandreu**

La carretera de Sant Grau té a mà dreta l'entrada del camí que du a l'abandonat mas fortificat de Can Cabanyes de Montagut, a les capçaleres del riu Ridaura (dit per algú Riudaura), prop del qual sembla que s'hi troben les restes de Can Tirona, dreuera que enllaça després amb l'antic camí del correu vers Sant Feliu. En direcció a aquesta població, seguint l'esquenall, hi ha els indrets de la Casilla dels Carrabiners, que és enfront de Can Cabanyes, mirant Sant Baldiri (cap a mar, la Barraca de les Heures és Caputxins abaix), la prehistòrica Cova dels Lladres, l'ermita de Sant Baldiri, Can Codolar de Sant Baldiri, el menhir del Terme Gros o de la Creu d'en Barraquer, Can Rifà i Sant Benet del Bosch. A mar, després de Vallpresona, ve la Curcullada, amb la casa homònima al costat de la carretera de Sant Feliu i, abaix, a la cala, les parets de Cal Senyor Ramon, que era una casa de contraban. Vers llevant, la següent cala és

Canyet. Passat el Cuartel de Canyet, hi ha la Creu d'en Castelló a l'indret on es va produir un crim, amb una roca en què hi diu el nom i l'any dels fets. Després de la petita cala de sa Bardissa, ve sa Cala d'en Pey, tancada a llevant per les vessants del puig de la Costa d'en Cirera, on, al pendent de mar, s'hi drecen l'abandonat edifici de la Divina Pastora i la Pujada d'en Pi. Ja a tocar Sant Feliu, l'ermita de Sant Telm (pronunciat "Sant Elm" pels ganxons i "Sant Tem" pels tossencs i des d'on es diu que Ferran Agulló batejà la Costa Brava tot mirant el coster de Tossa) té, a sobre, el Monticalvari.

Però, tornant a seguir la carretera de Salions a Llagostera, que ara comença a davallar, aquesta passa pel Pla o Esplà de la Bardera (que, de vegades, és pronunciat "Verdera"). A les vessants que descendeixen envers Llagostera, hi trobem més topònims. La Casina d'en Sureda era una barraca per als peladors de suro que era de

Can Sureda. A ponent del Puig d'en Gros, la Font de la Taverna fa un raig com més de la meitat d'un braç, sempre igual. Hi ha tres planers amb tres taules, una de les quals consisteix en unes pedres que li donen la forma d'un ciureny. Era la més cèlebre per allà junt amb la d'en Dalmau, sent encara lloc de trobada dels caçadors. Hi du un corriol bastant "afressat", essent lluny de la carretera i havent-hi a prop la Font de la Taverna de Dalt, menys important, com una mena de bassa.

Els Sorrals d'en Codolar donen nom a la carretera que va de la de Sant Grau a la de la urbanització "Font-bona". Els Descàrrecs d'en Tordera, a sobre seu, era una plaça on carregaven llenya i suro els camions.

Anant cap a ponent, després de la Bardera, hi ha el Puig de les Vacasses, que és ple de roques no gaire grans. Diu que en una que hi ha a prop d'un terme de la partió amb Llagostera hi diu una cosa com ara: "Tossa industria

de Bages, Combo-Gili, i Ciutat de Girona -1975 a 1987-). Deixeble de Narcís Darder i de Josep Coll per la tenora. Actualment viu retirat i és un dels pocs artesans constructors de canyes per tenor i tible. Té composades tres sardanes, la primera "L'Escala us recorda" del 1986 i enregistrada per la Principal de la Bisbal.

Dedicades a Tossa:

- "El blau de Tossa" (1986).

Dedicada a la seva vila nadiua en commemoració del vuitè centenari de l'atorgament de la Carta de Població. Ha estat enregistrada per la Principal de la Bisbal en el disc "Sardanes de Tossa" editat el 1987 per l'Ajuntament.

- "Rebrots tossencs" (1989).

Dedicada a la mainada que aprén a ballar sardanes amb l'Agrupació Sardanista Tossenca.

Es tracta d'una composició molt engrescadora que ha esdevingut indispensable i insubstituïble com a sardana de conjunt en l'Aplec de la Sardana.

En el proper número:

Darder i Dellonder, Narcís (Sardanes curtes).

Durán i Massaguer, Lluís "En Pep Vila", "Enyorada Tossa", "A l'amic Francesc", "Gràcies, Francesc", "Tossa, rabeig de pau", "La Rosa del Castell Vell", "Cant a Tossa" (instrumentació) "Tossa. Cinc anys d'Aplec" (instrumentació).

Figueras i Auladell, Rafel "El Pelegrí de Tossa".

Garreta i Arboix, Juli "Giverola".

Gravalosa i Geronès, Josep "Cala Salions".

TITLE 1.° L'ILLA DE TOSSA JOSÉ COLL

SARDANA 13

J. COLL

Rebrots Tossenca

Flabiol

CAMPANAR de TOSSA

SARDANA

A. CARCELLÉ

TENORA 20

afluents que integren el Torrent de Can Noguera, on primer hi trobem un pont vell i que la carretera de Tossa a Llagostera salva, després, mitjançant el Pont dels Ciclistes, el nom del qual ve del fet que hi caigueren uns pedalejadors fa anys. Un tros abans d'arribar a Can Noguera, al llit del torrent, el rebenat Pantà d'en Noguera i, després, a les vessants de la seva riba esquerra, la Castanyeda d'en Mundet i els Castanyers d'en Noguera. Més endavant, la carretera té, en plena Pujada d'en Palet Ferrer, la Corba de les Bombes, revolt al marge esquerre del qual hi ha dos clots causats per la caiguda d'un parell de bombes de l'aviació quan la Guerra, ara tapats amb quitrà i grava. D'altra banda i com ja s'ha dit, al Coll de Terra Negra, hi neix sa Riera de Tossa, alguns trams de la qual són anomenats per algunes persones segons el lloc per on passa: Riera de sa Borrassa, Riera de Can Garriga, Riera de Puig Sabó, Riera de Sant Benet, ... , ensems que la gent dels masos de la seva confluència amb sa Riera de Can Samada, per distingir-la d'aquesta, en diuen Riera de Terra Negra. Al pendent de la banda dreta de la incipient riera, hi entra, des del replà on hi ha la Roca del Pelegrí (on cada any, per la diada de Sant Sebastià, el 20 de gener, el Pare Pelegrí convoca tots els qui allà s'hi han atansat, continuant tot seguit el

pelegrinatge devers la capella del Sant a Santa Coloma de Farners), el camí de Can Mundet (actualment, centre de colònies estivals per a nens i on hi havia el Camp Ballell), del qual surt un desviament que passa per uns castanyers, naixent-ne d'ell, al seu torn, un altre, que se'n diu la Trenca, sent, de fet, l'antic Camí Vell o Camí Ral o "Real" d'anar a Girona. Avall, hi ha la roca sota la qual és els Homes Morts. Allà, per recordar que hi foren morts dos homes que mercadejaven amb pinyons, s'hi clavà en un suro la Creu dels Pinyoners, on s'hi llegia: "1796 dia 12 bril morí ací Joseph Masnou i Micel Buadas de Caldas tots degollats dels lladres", la qual fou treta quan començaren les obres de la carretera nova, el 1905. Com en altres llocs, la gent que hi passava feia amb una branca o amb el bastó una creu al terra.

Al dessota, la Carretera Vella travessa els Pins i baixa per l'esquerra des Sot dels Inferns (de vegades, en singular, de l'Infern), el qual dóna a sa Riera davant la Casilla Vella, caseta dels peons caminers que van fer l'actual carretera. Davant aquest aiguabarreig, abans de la carretera, hi ha la Sorra d'en Balmaña. També en aquest punt, l'antic camí de Girona, anomenat aquí Drecera del Salt de la Cabrida, travessa sa Riera per un gual. Altres indrets de la zona són el referit Salt de la Cabrida, que hi havia un pont vell i és una pedra que hi ha a

la riba esquerra, abans de l'aiguabarreig, on una cabrida, que es trobava sobre dita roca menjant alguna rama, s'hi llençà avall en venir-li un llop, i la Pedrera del Coix, en un sot de la banda dreta.

Però, passant al marge esquerra de sa Riera, abans de la Casilla tot venint de Terra Negra, haurem trobat els vessants coneguts com el Galzeran d'en Noguera, el Torrent del Turó de Fresa, que desguassa a sa Riera després de passar per sota la carretera al Pont Rodó, i la Serra de ses Espines, que és l'esquenall que baixa abans des Torrent de ses Espines o de la Pedrera d'en Balmaña.

La Casilla es troba al peu de Marmoló, puig fins al qual arriba la propietat de Sant Benet, flanquejat per les pedreres actives d'en Balmaña a bagueny i d'en Taberner a solell i que diu que deu el nom al fet "que (a)caba pelat i fa una roca que és màrmol. Darrera Marmoló, cap a sa Pedrera d'en Taberner i mirant Sant Feliu, hi ha la Serra de ses Mòdegues, que "és brut i s'hi fan rejos (reigs)". Serra amunt de Marmoló, ja "al Puig Salom i on hi ha els termes, que hi passa una carretera", hi ha la Roca del Coronel, llarga i amb una herba a sobre força singular, com una herba fetgera, semblant a la molsa bosquina.

vacas (o barcas)" i que, més amunt, hi ha d'haver una altra des de la qual es veuen tres trossos de mar, que, si se sap trobar, a sota hi ha un tresor. Com també va passar a la Roca Blanca de Sant Feliu, van venir estrangers fins i tot a gratar. Després, ve el Coll de Tranquinell, paratge on s'hi detectà una estació calcolítica i on comença l'àrea de la urbanització "Font-bona", la qual s'estén al llarg de l'esquenall de Tranquinell. La Serra dels Pins va de Tranquinell a Can Crispins (mas abandonat que hi ha baixant cap a Llagostera, en llurs camps s'hi estudià un jaciment lític aurinyacià), havent-hi el Pi Gros d'en Sureda. Uns dos-cents metres o menys més amunt, hi ha la Presa de l'Aiga, que ve del fet que, farà cent cinquanta anys, s'hi féu resclosa i es portava l'aigua canalitzada amb una canonada a Can Rissech. A l'altre extrem de la urbanització "Font-bona", de Tranquinell anant cap a Llagostera, ja a les vessants del Puig Salom o Salou, hi ha la Cova d'en Rissech, a uns vint-i-cinc metres de la carretera i que es considera calcolítica, sent "una roca gran que té una porteta que entra un home just i, després, a dins, hi caben quatre o cinc

persones dormint; davant, hi ha una pedra gran plana que l'aixecaven dreta i la tapaven en temps de bandidos, si bé també s'hi ficaven treballadors". Muntanya avall, el Gatosar d'en Rissech és una plantació. A ponent del Puig Salom, ve el Puig o Turó de Fresa o Freses, a mitja vessant de llur façana de solell, hi passa la partió amb Llagostera. També a mitjan valeig, però de bagueny, hi ha qui en situa el paratge de presumible potencial arqueològic anomenat Mercat dels Grecs. Però, tornant a seguir el carenar, ja en les formacions des Puig de sa Ruiria (449 m.), el qual pren el nom del mas

abandonat de les vessants de Llagostera, es troba el Terme Blau, on ve a sortir el camí procedent de Terra Negra, que, llavors, tomba i va a baixar directe al Gatosar d'en Rissech i Can Rissech. Diu que el Puig del Terme Blau és el més alt de la Ruiria, ensems que, "abans de la Ruiria, hi ha la Plana d'en Rissech, esbotxada". Amb una munió de torrenteres que en fan de capçalera al llarg d'aquest tram de carener, el Sot de la Modeguera davalla vers Can Rissech. Aquest mas forma part del veïnat de Sant Llorenç, poblament de masies escampades depenent de Llagostera dreçat als darrers contraforts del massís, força planers ja, en el seu contacte amb la Depressió de la Selva, sector de la Depressió Prelitoral. Llur festa major és el 10 d'agost, diada del sant. Altres cases de pagès d'allà són la Torre de Sant Llorenç, dita així en haver-hi una torre antiga, Can Sureda, que és una casa pairal amb masovers prop de Can Rissech, Can Bouler de Dalt i Can Codolar, i, passat Can Crispins, per la carretera de Sant Grau, queda a mà dreta Can Banya de Croua o Can Banya Croua. De Terra Negra vers Llagostera, davalla un dels

La Babel de les arts

Burraixines (1) tossenques

Avui he vist cosa nova.
És un nou corriolet
no molt lluny d'una farola:
només és un caminet.

Els amos en són formigues
que han fet aquest corriol,
novella secta d'amigues
d'una reina al seu entorn.

Totes elles són petites
—no són pas com les de bosc—
són éssers de pell molt fina
d'un to de marró ben fosc.

Les formigues són molt
llestes,
no fan en va el seu camí,
carregades de lluny vénen
fins a arribar al seu destí.

No van de buit de tornada
carreguen d'allà i d'ací
tota mena de deixalles,
brossa que embrut el camí.

Viarany net com patena.
Talment escombres als peus
no caminen ans netegen
les incansables, arreu.

Veritable joia senten
si es troben fent camí.
Ja les antenes s'estrenyen
per mostrar el seu encís.

Són burraixines les dues
doncs no s'equivoquen mai.
A marc hi van sempre juntes
després de veure's mirai.

Al gamatzem no trebaien,
suc xuclen d'un fonoi.
Si reben quan es baraien
també es curen es genoí.

Al gamatzem no us estranyi;
hi ha qui parla de "murciélago"
i d'altres de "murciégalo".
La culpa n'és la metàtesi.

Viuen a la Vai de Tossa
d'ecologia senyera,
navegable de riera
si en temps plujós baixa grossa.

(1) Burraixí - rebaixí.

L'altre jo

Allò de què val més sol
que mal acompanyat, calla!
perquè hi ha una companya
que s'anomena altre jo.

Només a la nit i als túnels
va embutxacat l'alter ego
perquè jo no m'hi ensopego
ja que l'ombra no es belluga.

Més a l'estiu, al migdia,
la meva pobreta ombra
la trepitjo a tothora
quan pel carrer jo faig via.

De nit, el que més m'emprenya
quan hi ha llum per tot arreu
no n'hi ha una, sinó deu
ja a la dreta, ja a l'esquerra.

On hi ha moltes faroles,
bé d'un costat o de l'altre
surt al pas o s'escapa
com si de l'amo en fes mofa.

De l'ombra només sap greu
que no parla, sempre calla,
contra meu mai es baralla,
brinca i juga molt arreu.

Ella n'és molt atrevida.
D'antuvi la testa mostra
i de seguit ella tota
davant meu es multiplica.

Una figura allargada,
de cap petit entre espatlles,
d'alçada vares o canes
al meu pas movent-se marxa.

Vagi vestit com jo vagi,
sempre ell va de color gris
l'alter ego dia i nit
no es preocupa del canvi.

Si de nit vaig per la gespa
va de color gris verdós
i vestit color terrós
a la platja cap al vespre.

Que m'acompanyi m'agrada
quan a casa vaig de nit.
Sento prop meu son delit,
sento menys la basarda.

Anomena'l com tu vulguis:
company, alter ego, ombra,
altre jo, tant se me'n dona...
Mentre jo visqui, no fugis!

Josep Moreno

EL NOSTRE POBLE

**Concurs de Rams de Flors.
1r. Premi Flors de bosc**

**Concurs de Rams de Flors.
1r. Premi Flors de jardí**

**Xerrada informativa
del grup PSC**

**Inauguració de l'exposició
"L'aigua a la comarca de la Selva"**

**Xerrada
als nens de l'escola.**

**Vicenç Esteban:
La cuina tossenca**

Aplec de la Mare de Déu de Gràcia

Comunions '94

**Els tres moqueters, Teatre Xixanet.
23 d'abril de 1994**

**Alguna de les estores
del Corpus Christi**

BATEIGS

Olga Sarabia Escuredo

9 d'abril de 1994

Pau Berenguer Sala

16 d'abril de 1994

Kevin Tenorio Solá

16 d'abril de 1994

Carles Fernández Ruiz

17 d'abril de 1994

Lluís Agustí Bohigas

24 d'abril de 1994

Cèlia García Lamigueiro

15 de maig de 1994

Arnau Fernández Fernández

15 de maig de 1994

Alvaro Muela Conde

29 de maig de 1994

DEFUNCIONS

Jaume Ribas Tort

5 de maig de 1994

Rosa Ros Fábregas

12 de maig de 1994

Dolors Rocafort Vendrell

1 de juny de 1994

MATRIMONIS

Pascal Galineau

Maria Antònia Repullo Antequera

10 d'abril de 1994

Erik Frans Mos

Imma Vilavella Condom

23 d'abril de 1994

**Antoni
Masachs
Juanhuix**

**Marta
Auledas Valls**

12 de març
de 1994

Associacions tossenques

ASSOCIACIÓ AMICS DE TOSSA

L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE TOSSA INFORMA:

Amics de Tossa té com a finalitat vetllar per la conservació, protecció i promoció del patrimoni històric, artístic, cultural i natural de la nostra Vila. L'Associació, que es constituí el set de març de 1992, ha funcionat fins ara amb una junta fundacional. Aquesta junta ha contactat amb persones que, bé per la seva participació en altres

associacions afins a la nostra o bé per la seva activitat en temes culturals o socials, ens semblaren imprescindibles per portar endavant el nostre projecte. Algunes d'aquestes persones integraran la nova junta que es presentarà el proper 19 de maig per ésser ratificada democràticament per tots els associats. Amics de Tossa pretén arribar a ser un Fòrum d'Opinió obert, independent i democràtic on es puguin debatre tots els temes patrimonials i culturals que

com a vilatans ens afectin. En aquests moments que es comença a entendre per part de tots els sectors socials la necessitat de què la societat civil s'organitzi, esperem ser un punt de referència pel poder i un dinamitzador de tota la nostra comunitat. Si estimes Tossa, si creus que entre tots hem de conservar i potenciar el nostre patrimoni, t'adjuntem un full d'inscripció i t'esperem a l'Assemblea General del proper dia 19 de maig a les 22 h. a la Casa de Cultura.

Ia. TROBADA D'ESCARBATS

TOSSA DE MAR
18 de SETEMBRE de 1994

PATROCINA:

**GRÀCIES
A LA
LÍDIA
REPULLO**
per la
seva
col.laboració

Parlem d'imatge turística

per **Telm Zaragoza i Raig**

Complementant la meua salutació que encapçala la Turissa i una mica d'acord amb el començament de la temporada d'estiu, vull fer una pinzellada sobre uns temes que em semblen interessants en el camí de la consolidació de Tossa com a vila d'imatge turística interna i externa.

He comentat que hem recuperat la bandera blava. Penso que fa joc, és un dir, amb la nova balització de la badia, intentant impedir a les embarcacions l'accés a les zones reservades, garantint la sensació de més seguretat als banyistes. Donem coneixement que la nostra barca escombra fa la seva neteja habitual que queda completada amb la presència d'un equip de la Creu Roja a la platja i la reinstal.lació dels cotenidors marítims que alguns mariners ens havien reclamat.

Fins i tot s'ha aconseguit per gestió directa a través de la Junta de Sanejament, la participació d'una moderna embarcació especialitzada en neteja, que intentarà treure els excrements de les gavines que han quedat enganxats a l'illa de la badia de Tossa; queda al marge encara el resultat de la prova, però és molt interessant.

No sabem, no es pot quantificar, l'impacte i

repercussió que hagin pogut tenir les targetes telefòniques i individuals de França, en l'envers de les quals hi figura l'emblemàtica vista de Tossa. Fou i serà, si es manté, una bona via de penetració turística al país veí, a més, curiosament, gratuïta. Dins aquest camí hem programat amb la BBC anglesa la retransmissió en directe de la platja de Tossa del 22 al 27 del mes d'agost, dues hores d'imatge en viu, segons comentaris a l'hora de més audiència en aquell país que és de 10 a 12 del matí, amb un càlcul d'audiència de 12 milions de persones. Crec que la notícia és prou important per a comunicar-la.

No hi ha dubte que l'activitat de Tossa gira exclusivament al voltant del turisme i que aquest és el que dona la millor propaganda segons el grau de satisfacció després de les seves vacances o visita. Però, un esforç més en televisió crec que resulta en aquests moments extraordinàriament important. Per això, sobre aquest punt, vull esmentar que hem col.laborat en l'elaboració d'un vídeo de Tossa i dels seus llocs més representatius que es passarà a Hongria tots els caps de setmana, dissabte i diumenge, a les hores de més audiència, que curiosament també em

diuen que és al matí.

Estem intentant, doncs, recuperar el turisme anglès i captar-ne un de nou, l'hongarès. Confiem-hi!

Els serveis d'hoteleria, restaurants, bars i comerç també juguen un paper important. La presentació, netedat i sobre tot la simpatia i amabilitat de cadascun i fins i tot més senzill tossenc del carrer, poden contribuir notablement en la impressió dels nostres visitants. El comentari d'avui, en aquest principi de temporada, gira entorn a fer una crida d'atenció i dir que per tenir opció a participar en el repartiment d'aquest competitiu i més agressiu món turístic, no s'hi val a badar, assolint l'Ajuntament la primera i més gran responsabilitat. Però que, en més o menys grau, no obliidi ningú que anem en el mateix vaixell i en la mateixa direcció i que una bona atracada ens convé a tots. Ens hi va la butxaca.

De pressa i corrents, volguts tossencs i amics, us he fet una breu exposició de l'estat de la zona marítima de Tossa i també unes previsions i unes, per a mi, imparcials reflexions sobre el nostre turisme.

Finalment, afegeixo que us desitjo una feliç Festa Major i un bon estiu.

Per molts anys.

— Q — — U — — E — — S — — E — — Q — — U — —

RELACIÓ DE NOMS:

Isabel Marqués, Marta Pujals, Dolors Nadal, Carme Marqués, Josep S. Collell,
Isabel Nualart, Miquel Àngel Almendros, Rosa Gamell, Tomàs Nevado, Pere Solà,
Isabel Puigdemont, Eustàquio López, Conxita Bielsa.

Records. Amistats Fa 20 anys...

per **Josep Cullell**

Per la Festa Major d'Hivern de l'any 1974, la comissió de festes d'aleshores, a l'organitzar Sant Vicenç, varen incloure en el programa una representació teatral a la sala de festes El Ruedo. Era un vodevil amb el nom "Una casa de cuento". Va ser un èxit.

Molts dels que aleshores érem joves, vàrem dir: "Això del teatre a Tossa sí que és un èxit. Per què no en fem?" I dit i fet. No vàrem haver de buscar gaire per trobar un bon text. Va arribar a les nostres mans el text d'una representació feta a Tossa, a l'antic cinema Rovira, per tota una colla d'estiuejants.

L'havien escrita, tot jugant, dos dels il·lustres escriptors que aleshores passaven l'estiu a Tossa: en Joan Olivé (Pere Quart) i en Joan Guarro (actualment signa amb el nom de Joan Basté).

Vàrem llegir l'obra i diguérem: "Nois, això és el que busquem". Ens faltava un director i ràpidament vam anar a veure en Vicenç Esteban. No ens va costar gaire de convèncer-lo i ràpidament vàrem començar a assajar l'obra a la sala d'actes de l'Ajuntament. En Ventura Anson ens va fer el decorat i finalment vàrem estrenar l'obra. Quina alegria que ens va fer sentir els primers aplaudiments! Més cap a l'estiu, la vam repetir i també la vàrem tornar a fer per la Festa dels Vells.

L'èxit va ser gran, tots nosaltres vam quedar teatreferits i ràpidament vàrem estrenar el proper any "L'ànfora" d'en Ventura Porta. Una obra que lligava amb una història d'amor, 2.000 anys d'història.

Ràpidament, va anar entrant més gent dins del grup. Semblava que tot el jovent de Tossa volgués pujar dalt de l'escenari.

El proper muntatge va ser "El criat de dos amos", una típica comedia "dell arte italiano" de Carlo Goldoni.

Després d'això, estàvem preparant "El retaule del flautista", un musical amb caires polítics que havia tingut un gran èxit al teatre Capsa de Barcelona. Però per totes aquelles coses que passen dins d'un col·lectiu de gent, després d'una accidentada nit de baralles, una colla de gent va plegar del Xixanets i varen fundar el "Grup Cultural Tossenc". A rel d'això va nèixer entre els dos grups una rivalitat tan forta que va fer que els dos grups treballéssim de valent. Per Tossa va ser el segle d'or del teatre. Es van arribar a fer entre uns i els altres sis representacions en un any.

En quedar el grup Xixanet quasi bé en quadre, varen haver de buscar gent nova i així es va produir "Els milions de l'oncle" d'en Carles Soldevila. Un embolic amorós i de diners, interpretat per Vicenç Esteban, Rosa M. Viadé, Josep Cullell, Montserrat Nadal, Paquita Bragulat, Jaume Nadal, M. Teresa Moré, Isabel Nualart i Maria Casabó.

Amb aquesta obra, els Xixanets es consoliden i assoleixen un clamorós èxit.

La propera obra havia de ser un "crak" i així va ser. "El Cafè de la Marina" de Josep M. de Sagarra. El text tenia tot el necessari per esdevenir un èxit: pescadors, amors desgraciats, havaneres, tot regat

amb rom de canya, vi novell i passió. El repartiment havia de ser nombrós (quanta més gent sortís, més gent vindria a veure la representació). Calia gent molt especial per als papers. Feliu Casas feia de Baldiri, Joan Nadal feia de Luard, l'Assumpta Roura era "sa cantadora", Joan Fàbregas, feia de Rufí... El nostre Joan Fàbregas, en "Joan de la Barberia". Cap de nosaltres el podrà oblidar mai. Ell va ser i serà el Xixanet que tots nosaltres portarem dins del cor. Va actuar en moltes obres i quan ell no hi sortia, ens acompanyava i ens donava ànims. Va aconseguir que anar a assajar i després representar l'obra fos quelcom més que una representació, assaborint així el fet de ser amics.

"El cafè de la Marina" esdevingué un èxit clamorós. La vàrem passejar arreu de les comarques gironines: Lloret, Santa Cristina, convidats d'honor al centenari del Centre Catòlic d'Olot, Banyoles, Ripoll... Les havaneres eren cantades en directe pel grup La Boira i a més de la direcció de Vicenç Esteban, tinguérem com a director artístic a Jordi Planas.

Després de l'èxit d'aquella història d'amor, apostàrem per un teatre més compromès. Un text de Maria Aurèlia Capmany, "L'ombra de l'escorpí". Una bella història ambientada a Occitanis durant la creuada càtara portant uns personatges a una dura tria: morir, fugir, passar-se al vencedor. L'obra era també una clara defensa de les llengües minoritàries. Pere Grau es troba enmig de dues dones, Sabina de Termes i esclarmonda.

La batalla és cruenta. Tots moriran a la fi.

Vàrem fer també un teatre de compromís, "Morts sense sepultura" de Jean Paul Sartre. Cinc personatges de la resistència francesa atrapats pels nazis, humiliats fins a l'extrem, ferits, agafant-se fins a l'últim moment a l'esperança de la llibertat. Ningú ho aconseguirà. Seran torturats i assassinats.

La propera obra, havia de ser una super producció.

A Catalunya es començaven a publicar llibres prohibits pel franquisme.

L'editorial Selecta va publicar "El foc de les ginesteres" d'en Josep M. de Sagarra, una emotiva història d'amor i patriotisme ambientada a la guerra d'Els Segadors. Mitjançant la presència de Joan de Serrallonga (o Joan el Segador) passen tot un ventall d'escenaris: un campament militar, la plaça de Santa Maria del Mar a Barcelona, una masia de Santa Coloma, escenaris rurals i menestrals, i mentrestant es prepara la revolta del Corpus de Sang.

*... i un dia es cremaran les ginesteres
i el pagès s'alçarà amb la forca als dits...!*

Aquest text tenia quelcom de tan grandios i la representació, per la seva diversitat d'escenaris se'ns feia tan difícil, que optàrem per un sol escenari. Un fons d'escenari creuat per una senyera i amb pintades al·legòriques al moment polític que aleshores es vivia a Catalunya:

"LLIBERTAT. VOLEM L'ESTATUT"
A l'escena final s'havia de cantar "Els Segadors". Casi ningú del jovent que escenificàvem aquesta meravellosa obra sabia la lletra. Molts l'havíem sentida, uns en aquelles meravelloses nits de Canet de Mar, altres l'havien mig après a la universitat, amb els grisos corrent al darrera. Per això va ser tan gran el fet de poder incorporar-la a un muntatge teatral.

Quan al final de l'obra començàrem: "Catalunya triomfant, tornarà a ser rica i plena..." vàrem veure com moltes persones de les

Quasi un Paradís, 1974.

El Cafè de la Marina. Olot.

El foc de les Ginestelles.

primeres files s'aixecaven i amb llàgrimes als ulls seguien el nostre himne.

El fet de representar l'obra i cantar "Els Segadors", ens va portar a declarar a la Guàrdia Civil. I curiosament, amb aquesta obra, vàrem guanyar el premi al millor muntatge teatral de la temporada.

¿Sabeu quin organisme donava aquest premi? Doncs el que llavors s'anomenava "Secretaria d'Educación y Descanso" del "Glorioso Movimiento Nacional". Després vàrem escenificar "La comèdia de l'olla", de Plaute. Una sàtira ambientada a la Grècia clàssica, on Assumpta Roura crea un personatge antològic: l'avar. Al mateix temps vàrem posar en escena "Gente bien", de Santiago Rosiñol. Una sàtira noucentista dels nous rics barcelonins, que compta amb el debut de la que nosaltres anomenarem sempre "la Xixaneta d'honor", la genial pintora Lola Bech.

¿Què podríem dir de la inoblidable Lola?

Una pintora delicada i tendra. Pintora de flors i camps de blat, ametllers florits i vinyes a la tardor. Fou sempre la gran amiga, l'ànima de les nostres festes.

Va compartir protagonisme a "Gente Bien" amb Joan Fàbregas. "Necesito una infermera", una comèdia d'Assumpta González, fou la propera obra que vàrem escenificar. Els embolics d'un metge que estava obsessionat en pessigar les seves pacients. La seva esposa, la vídua boja i tants personatges portats fins a l'extrem del ridícul, feren riure sense parar al nostre fidel públic.

A Can Rovira havien fet un cinema nou, el nou cinema Montserrat, amb escenari i camerins. Plens d'il·lusió el vàrem estrenar nosaltres, amb un text d'en Xavier Benguerel, "El testament". Una història d'amor i gelosia, un melodrama desbordat ple de "flash backs": Una família arriba a casa seva després de l'enterrament del pare i llegeixen el seu testament. El pare explica el gran amor que sent per la seva dona i el fet que mai no

l'hagués pogut perdonar la seva infidelitat, fruit de la qual va nèixer el tercer fill. Només la perdona després de mort.

Amb aquesta obra guanyàrem el primer premi de la Mostra de Teatre de la Diputació i la férem catorze vegades arreu de les comarques gironines.

També escenificàrem "La Baldirona", un sànet d'Àngel Guimerà, on una majordoma, un sagristà i el vicari viuen tota classe d'embolics en una rectoria de poble.

"L'amor venia amb taxi", una peça còmica de Rafel Anglada, la convertírem en una típica revista del Paral·lel. Un malentès provoca diverses catàstrofes en el sí d'una família. Finalment, l'amor triomfa. Per primera vegada escenificàrem "Els Pastorets" d'en Josep M. Folch i Torres, adherint-nos a la celebració del centenari de l'insigne escriptor. La posàrem en escena el Nadal de 1980.

Apostàrem una altra vegada pel teatre de compromís i amb "A porta tancada" de Jean Paul Sartre, tres personatges són introduïts per un criat a la sala de l'infern on són condemnats eternament a estar junts, odiant-se tota l'eternitat. Assolírem el que crèiem que fou el més gran èxit de crítica. Ventura Anson va tornar a fer l'escenografia i amb aquest muntatge guanyàrem el 1r. premi de la Mostra de la Diputació.

Josep Cullerell guanya el premi a la millor interpretació de l'any i fórem seleccionats per anar al Teatre Municipal de Girona.

Dins les primeres Jornades Culturals que es feren a la Casa de Cultura, posàrem en escena una obra de Vicenç Esteban i Darder "Passatemps per a un tercet", on a través de l'amistat d'un pescador de Tossa i un de Lloret i la rivalitat entre ells per aconseguir l'amistat d'un parell d'anglesos, férem riure a tot el públic amb la manera de parlar de Tossa i la de Lloret. Després d'escenificar "Sirena", una marina d'Apel·les Mestres, teatre també de mariners i amors desgraciats, tornàrem al teatre

Antígona.

eminentment literari i muntàrem "Història del zoo" d'Edward Albee: un yuppi de Nova York va a Central Park i es troba un jove que ha ferit la vida. De la seva relació s'extreu una àcida crítica a la poca solidaritat del món d'avui. Joaquim Aiguavella, un carismàtic actor de Llagostera, col·laborà amb nosaltres.

"El senyor Josep falta a la dona i la dona del senyor Josep falta a l'home", va ser un muntatge sobre dos vodevils de Santiago Rusiñol. El senyor Josep, un bon home de la Barcelona noucentista, té la necessitat de tenir un "lio". A "la izquierda del ensanche", societat de la que és president, tothom necessita tenir "fulanas" i ell, pobre home, vol anar a una casa de "meuques", poder "faltar" a la seva dona i presumir de calavera. Acompanyat pel seu amic, el senyor Pere, porta a terme la gran aventura, però el destí fa que segueixi fidel a la seva dona. Vingueren nous temps, apostant sempre per fer riure al públic i estrenàrem "La pau retorna a Atenes", una farsa ambientada a la Grècia clàssica. Una rebel·lió de les prostitutes d'Atenes durant la guerra del Peloponès.

Trigueu, un ric vinyatí ha de pujar a l'Olimp a rescatar la Pau que ha estat segrestada. Segons l'oracle de Delfos, l'única manera d'aconseguir pujar a l'Olimp, és volar sobre un

escarabat merdagaler. Trigueu ordena els seus esclaus que engreixin l'escarabat perquè pugui aconseguir la proesa.

Els Xixanets, durant aquesta singladura de 20 anys, no solament han fet teatre, també han col.laborat intensament en la vida cultural de Tossa. L'estiu de 1976, feren la primera recerca de sardanes de Tossa i a la Plaça d'Armes, organitzaren un concert de Sardanes de Tossa. També a la Plaça de les Armes fou homenatjat el poeta de Tossa, Manel Vila.

A la Pinacoteca feren exposicions "Talles tossenques" i "La bellesa artesana a les mans de les dones tossenques".

La tardor de 1979, organitzaren un festival de cinema i col.laboraren diverses vegades a l'acte institucional de l'11 de Setembre.

A la capella de Sant Miquel de la Casa de la Cultura, es va fer un homenatge a Salvador Espriu. Juntament amb la Coral Tossenca feren "El poema de Nadal" i "Poesies i cançons per Sant Jordi". Han estat i estaran sempre disposats a treballar per Tossa amb el que calgui.

Arribaren nous temps i amb l'entrada al grup de nous elements joves, buscàrem una obra que fos adient per reemprendre l'activitat teatral a Tossa.

No podia ser cap altra que "Quasi un paradís", l'obra de Tossa. La peça clau dels Xixanets.

Reformàrem algunes escenes, posant-les al dia i la diada de Sant Jordi de 1993 l'estrenàrem al cinema Montserrat. Aquesta vegada assumia la direcció en Cullerell.

L'èxit fou aclaparador i moguts pels nous elements joves, estrenàrem l'11 de setembre, a les ruïnes de la Vil.la Romana, "Antígona" de Salvador Espriu. Sota el cel i enmig de les ruïnes romanes, reviviren els vells personatges de Sòfocles, acaronats pel genial lèxic de Salvador Espriu. La lluita entre germans, el sacrifici d'Antígona, la maldat de Creont, la fragilitat d'Ismene, la vella tragedia i les noves paraules feren d'aquelles nits quelcom màgic i irrepètible.

Quasi un Paradís. 1973 - 1993.

Antígona.

Els Xixanets sempre recordarem la producció d'Antígona i la màgia d'aquelles nits de l'estiu 93.

Per Nadal, semblava que aquest any calia fer "Els Pastorets" i adaptàrem l'obra de Folch i Torres. En lloc de pastors eren els mariners els que contemplaren l'adveniment de l'Infant Jesús, donant una especial visió als set pecats capitals. L'última producció dels Xixanets fins avui, ha estat l'adaptació d'una de les obres capdals de la literatura d'aventures, "Els tres mosqueters" d'Alexandre Dumas. D'Artagnan, Athos, Porthos, Aramis, el malvat cardenal, l'enamorada reina, el duc de Buckingham, la perversa Milady, la dolça Constança, Rochefort,

l'afeminat rei, reviviren tots personificats pels Xixanets. Fou una obra difícil d'aconseguir. Les lliçons d'esgrima foren imprescindibles, el vestuari fou difícil, però al final ens sentírem molt orgullosos del resultat. Aquesta obra tornarà a ser posada en escena l'estiu vinent a les ruïnes de l'Església Vella. Aquesta és la història de vint anys. Vint anys de teatre, d'assajos, de baralles, il.lusions, amistats, de vida.

Creiem que els Xixanets són més que un grup de teatre. Són un grup d'amics. Però per sobre de tot, són un grup de tossencs que viuen, lluiten i treballen pel seu poble.

Unió Esportiva Tossa

per **Vicenç Gascons**

El primer equip de l'U.E. Tossa, va acabar en segona posició, empatat de punts amb el Tordera. El gol d'avantatge que en el partit d'anada li van fer al Tossa (1-0), va servir per decidir a

través del gol average, la classificació i pujada de categoria dels torderencs. Sembla un malefici, però darrerament el TOSSA es queda en portes. És,

sense dubte l'assignatura pendent, al marge, és clar, de si li convé o no pujar de categoria.

En aquesta temporada de la lliga de Segona Regional Grup 15, s'ha pogut demostrar que amb jugadors de TOSSA, a excepció de Sevilla-no, ben dirigits i amb un equip molt conjuntat, es pot fer un excel.lent paper. Aquest equip jove i a la vegada experimentat, cal afegir-hi també les poques sancions, la responsabilitat dels jugadors i que les lesions han respectat a tot l'equip de

l'U.E. Tossa.

Els quatre partits que s'han perdut al llarg de la temporada, van ser a la primera volta. El primer partit aquí contra el Llagostera per 0 a 1, va ser el primer i únic perdut a casa en

van marcar un de menys (16). És la mateixa mitjana de gols per partit, 3'65 a favor per 0'94 en contra. No és d'estranyar que el porter González del TOSSA, figuri com un dels porters menys

golejats. És el segon i aquesta estadística d'"El Punt", cadascú la pot interpretar diferent. El primer classificat ha jugat 19 partits, fent 11 gols. El porter

tots els 34 partits. Els tres restants es van perdre a fora. A Caldes (Jornada 10), 2 a 1, a Tordera (Jornada 12), i a Can Gibert, penúltima jornada de la primera volta, per 2 a 1 també.

En el capítol de l'estadística golejadora, els números són prou explícits. A la primera volta, el TOSSA va marcar 33 gols. Per contra n'hi van fer 17. La mitjana se situa de la següent manera: 1'94 a favor i 1'00 en contra per partit. A la segona volta, en canvi, els tossencs van marcar quasibé el doble de gols (62), n'hi

tossenc, ha jugat 31 partits i n'hi han fet 29. La mitjana per partit és de 0'58 en el primer cas i de 0'94 en el segon. Per l'altra banda, en Domi Berjaga, ha quedat segon de la classificació de màxim golejador de la categoria amb 27 gols. El primer en va fer 31, segons el diari. La suma de tota la temporada, la podeu trobar a la informació complementària adjunta. Cal dir que en el conjunt de l'equip les lesions han respectat força els jugadors del TOSSA. Pel que fa a les sancions, aquestes han estat

mínimes.

La lliga, però, ha tingut dos fets claus. El primer va ser aquí, contra el rival d'aquest any, el Tordera. L'empat afavoria el gol average dels visitants i lògicament la victòria els situava per davant amb dos punts. A partir d'aquí hi havia la possibilitat que el Tordera punxés i el TOSSA no.

L'altra clau va ser la mort el dilluns, dia 16 de maig, de l'entrenador del TOSSA, José Valero (e.p.r.), a conseqüència d'una aturada cardíaca. Aquesta situació podia haver desestabilitzat l'equip. Es va fer el més senzill, que sovint és difícil de fer: seguir el mateix sistema que s'havia seguit fins aleshores i en el lloc de José Valero, la junta directiva va creure convenient demanar-li a Sebas Moncusí, que realitzés les tasques d'entrenador fins a final de temporada. Fet que va acceptar sense cap problema.

A l'hora de tancar aquesta edició de la revista, hem pogut saber que es probable que es faci l'assemblea general de socis el dia 22 de juny, (a l'hora de sortir al carrer Turissa, ja s'haurà realitzat), i com a tema principal de la reunió hi haurà la dimissió del seu president i per tant de la junta directiva. Vicenç Gelmà, va anunciar aquest fet al programa de Ràdio Esport TOSSA, la darrera jornada de lliga d'enguany. Segons va manifestar, la seva feina és la principal causant de la seva

dimissió. Em consta que aquesta decisió no la va prendre el mateix dia d'acabar la lliga. Ja feia temps que s'havia plantejat aquesta possibilitat.

ESTADÍSTICA DE LA UNIÓ ESPORTIVA TOSSA
(TEMPORADA 93-94)

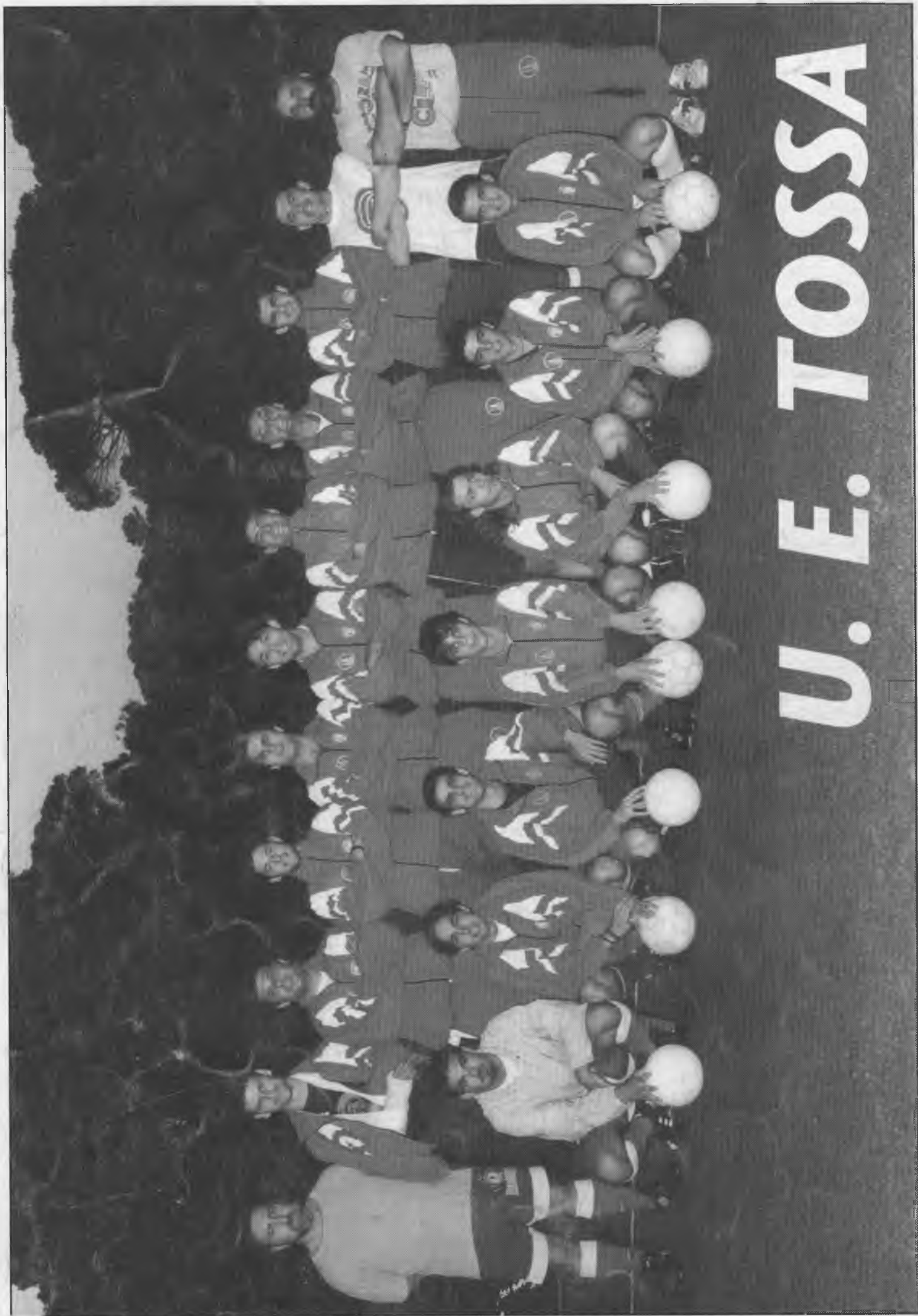
	PJ	PG	PE	PP	GF	GC	PUNTS
A CASA	17	12	4	1	57	19	28
A FORA	17	13	1	3	38	14	27
TOTALS	34	25	5	4	95	33	55

MITJANA DE GOLS A FAVOR DE LA TEMPORADA 93-94...2'79%
MITJANA DE GOLS EN CONTRA DE LA TEMPORADA 93-94...0'97

CLASSIFICACIÓ DE GOLEJADORS

DOMINGO BERJAGA.....	27	28'42 %
JOSEP VIDAL	17	17'89 %
SEVILLANO	13	13'68 %
SALVI SALLÉS	8	8'42 %
JOSEP TORRENT	8	8'42 %
DIEGO CORONADO	5	5'26 %
JOSEP RAMON VILA.....	4	4'21 %
ALBERT LÓPEZ	3	3'16 %
TOTI BIELSA.....	2	2'11 %
CÈSAR BARREIROS	2	2'11 %
MIQUEL TORRENT	1	1'01 %
JAUME SUREDA.....	1	1'05 %
JOSÉ MARI ARROYO.....	1	1'05 %
MONDÉJAR	1	1'05 %
XAVIER NUALART.....	1	1'05 %
PRÒPIA PORTA	1	1'05 %

DADES: Extretes del programa RÀDIO ESPORT TOSSA. (Llevat error o omissió).

U. E. TOSSA